ហានិភ័យនៃបំណុល

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណនៃ
អ្នកជាប់ជំពាក់កម្ចីខ្នាតតូចនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ

ហានិភ័យនៃបំណុល

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណនៃ
អ្នកជាប់ជំពាក់កម្ចីខ្នាតតូចនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ

របាយការណ៍រួមចេញផ្សាយ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣

របាយការណ៍ចេញផ្សាយកន្លងមក៖

[សិទ្ធិទទួលបានការអនុគ្រោះ៖ សំឡេងសហគមន៍ដែលជាប់ជំពាក់បំណុល]

ចេញផ្សាយខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១

[ធ្វើការងាររហូតជំពាក់បំណុលវ័ណ្ឌក៖ ភាពជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលុបក្នុងវិស័យកាត់ដេរនៅប្រទេសកម្ពុជា]

ចេញផ្សាយខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០

[ការនាំឱ្យមានចំណាកស្រុក៖ បទពិសោធន៍នៃភូមិមួយអំពីបំណុលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងការចំណាកស្រុកឆ្លងដែន]

ចេញផ្សាយខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

[ការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ៖ ការបាត់បង់ដីធ្លី និងការរំលោភបំពានក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា]

ចេញផ្សាយខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩

សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

LICADHO

CAMBODIAN LEAGUE FOR THE PROMOTION
AND DEFENSE OF HUMAN RIGHTS

លីកាដូ គឺជាអង្គការសិទ្ធិមនុស្សជាតិមួយនៅកម្ពុជា ។ ចាប់តាំងពីត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩២ អង្គការលីកាដូ តែងតែស្ថិតនៅជួរមុខគេ ដើម្បីការពារសិទ្ធិពលរដ្ឋ សិទ្ធិនយោបាយ សិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច និងសិទ្ធិសង្គមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងដើម្បីលើកកម្ពស់ ការគោរពសិទ្ធិទាំងនេះពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងស្ថាប័នរដ្ឋនានា ។ ដោយបានកសាងនូវសមិទ្ធផលល្អជាច្រើនឆ្នាំកន្លងមក អង្គការលីកាដូ នៅតែបន្តតួនាទីជា អ្នកតស៊ូមតិសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជាអ្នកឃ្លាំមើលស្ថានភាពសង្គមតាមរយៈកម្មវិធីឃ្លាំមើល និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស ពីទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ខ្លួននៅរាជធានីភ្នំពេញ និងការិយាល័យនៅតាមសាខា ទាំង ១២ ខេត្តផ្សេងទៀត ។

អង្គការ សមធម៌កម្ពុជា

equitable cambodia

អង្គការសមធម៌កម្ពុជា គឺជាអង្គការជាតិឈានមុខមួយក្នុងការស្វែងរកការគាំទ្រឱ្យមានការការពារ សិទ្ធិលំនៅដ្ឋាន ដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិនៅកម្ពុជា ។ អង្គការនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ ២០១២ ដើម្បីលើកកម្ពស់ និងការពារសិទ្ធិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទាំងអស់ ពីវិបត្តិនៃការរំលោភបំពានដីធ្លីដ៏រ៉ាំរ៉ៃ និងសិទ្ធិមនុស្ស ។ តាមរយៈការស្រាវជ្រាវគោលនយោបាយ ការស្វែងរកការគាំទ្រនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ការបង្កើតក្រុមការងារចម្រុះ និងការរៀបចំចងក្រងសហគមន៍ អង្គការសមធម៌កម្ពុជាខិតខំប្រែក្លាយការអភិវឌ្ឍន៍ដីធ្លី និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស ឱ្យទៅជាគំរូមួយដែលគោរព ការពារ និងបំពេញសិទ្ធិប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប ។ អង្គការសមធម៌កម្ពុជា នឹងសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួន តាមរយៈកម្មវិធីថាមវន្តបី ដែលកម្មវិធីនីមួយៗខិតខំប្រឹងប្រែង ដើរឆ្ពោះទៅរកចក្ខុវិស័យរបស់ប្រទេសកម្ពុជាមួយដែលប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ អាចអាស្រ័យបាន ហើយធនធានធម្មជាតិរបស់ប្រទេសត្រូវបានគ្រប់គ្រងប្រកបដោយ សិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន ចីរភាពដើម្បីផលប្រយោជន៍រួម ។

មាតិកា

សេចក្ដីផ្ដើម — ទំព័រ១

ខ្លឹមសារសង្ខេប — ទំព័រ៤

វិធីសាស្ត្រ — ទំព័រ៦

ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ — ទំព័រ៨

បំណុលតាមខ្នងផ្ទះ — ទំព័រ១០

- ទិន្នន័យកម្ចី — ទំព័រ១០
- ហេតុផលក្នុងការខ្ចី — ទំព័រ១១
- ទំហំកម្ចីឥណទានជាមធ្យម — ទំព័រ១៤
- ប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយលើការបង់សងបំណុល — ទំព័រ១៥
- ទ្រព្យធានា និងការទទួលបានកម្ចី — ទំព័រ១៧
- ការអាន និងការឈ្វេងយល់អំពីកិច្ចសន្យា — ទំព័រ១៨

ផលប៉ះពាល់ និងការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស — ទំព័រ២០

- ការលក់ដី និងទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយសារបំណុល — ទំព័រ២០
- ផលប៉ះពាល់លើកុមារ (ពលកម្មកុមារ និងការបោះបង់ការសិក្សា) — ទំព័រ២៣
- អសុវត្ថិភាពស្បៀង — ទំព័រ២៦
- ភាពញឹកញាប់នៃផលប៉ះពាល់ — ទំព័រ២៧

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន — ទំព័រ២៨

អនុសាសន៍ — ទំព័រ២៩

សេចក្តីផ្តើម

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលចេញផ្សាយក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣នេះ ត្រូវបានរៀបចំ និងគាំទ្រដោយអង្គការសម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (អង្គការលីកាដូ) និងអង្គការសមធម៌កម្ពុជា (អង្គការសមធម៌) ដែលស្ថាប័នទាំង២នេះគឺជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ។ ការសិក្សានេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅដើមឆ្នាំ២០២២ អំពីបញ្ហាជាច្រើនឆ្នាំនៃការបន្តកើតមាន និងការកើនឡើងផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅកម្ពុជា ។

នេះគឺជារបាយការណ៍ទី៥ហើយ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអង្គការលីកាដូ អង្គការសមធម៌ ក៏ដូចជាសហជីព សហគមន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងស្រុកផ្សេងទៀត[1] ដោយរៀបរាប់លម្អិតអំពីការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ដែលបង្កឡើងដោយវិស័យរកប្រាក់ចំណូលបានខ្ពស់គឺ វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ របាយការណ៍ទី១ ត្រូវបានសរសេរនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៩ នៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋ បានជាប់ជំពាក់បំណុលឥណទានខ្នាតតូចចំនួន ៨ពាន់លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក (ដុល្លារ) ហើយក៏ជាពេលដែលទំហំកម្ចីឥណទានធំហួសឆ្ងាយពីប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ ។

គិតត្រឹមខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣នេះ ផលប័ត្រឥណទានខ្នាតតូច បានកើនដល់ជាង ១៦ ពាន់លានដុល្លារ ក្នុងចំណោមកម្ចីឥណទានសរុបចំនួន ២,៨៩ លានកម្ចី ជាតួលេខដ៏ធំសម្បើមមួយដែលតំណាងឱ្យជិតពាក់កណ្តាលនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ជាបំណុលឥណទានខ្នាតតូច ។ កម្ចីឥណទានទាំងនេះ បានមកពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចុះបញ្ជីផង និងក្រុមធនាគារដែលពីមុនធ្លាប់ជាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ប៉ុន្តែនៅរក្សាផលប័ត្រឥណទានខ្នាតតូចដដែលផង ។ ការកើនឡើងហួសប្រមាណនៃការផ្តល់កម្ចី បាននាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើន មានអស្ថិរភាពនៃកម្រិតបំណុល ដែលគួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ។

របាយការណ៍មុនៗរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របែបគុណភាព (qualitative) ដើម្បីបង្ហាញលម្អិតពីផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ ដែលបង្កឡើងដោយបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកំពុងកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនេះ ។ ផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ រួមមាន ការលក់ដីដោយបង្ខំ ពលកម្មកុមារ ចំណាកស្រុកដោយអសុវត្ថិភាព ភាពអត់ឃ្លាន ការបំភិតបំភ័យ និងគំរាមកំហែង ក៏ដូចជាការបង្ខិតបង្ខំដោយប្រើប្រាស់អាជ្ញាធរ និងផលប៉ះពាល់ផ្សេងទៀត ។ របាយការណ៍ទាំងនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយប្រជាសហគមន៍ និងអ្នកខ្ចីប្រាក់រាប់រយនាក់ ដើម្បីប្រមូលយកបទពិសោធន៍របស់អ្នកខ្ចីប្រាក់ និងបន្លឺសំឡេងប្រជាពលរដ្ឋ ដែលរងផលប៉ះពាល់ច្រើនជាង គេ នៅក្នុងវិស័យនេះ ។

ការឆ្លើយតបដ៏ច្រើនលើសលប់ពីសំណាក់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ ប្រតិបត្តិករ និងវិនិយោគិនអន្តរជាតិ គឺជាការបដិសេធទៅលើរបាយការណ៍ទាំងនោះ ដោយផ្អែកលើហេតុផល

គិតត្រឹមខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ វិស័យឥណទានខ្នាតតូច បានកើនដល់ជាង ១៦ ពាន់លានដុល្លារ ក្នុងចំណោមកម្ចីឥណទានសរុបចំនួន ២,៨៩ លានកម្ចី

ការកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនេះ បានធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនធ្លាក់ក្នុងអស្ថិរភាពនៃបំណុល

ប្រជាពលរដ្ឋជាង ១៦៧.០០០ នាក់ បានលក់ដី ដោយសារភាពជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់ នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ

[1] របាយការណ៍របស់អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមាគមធាងត្នោត ស្តីពី "ការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ៖ ការបាត់បង់ដីធ្លី និងការរំលោភបំពានក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា" ចេញផ្សាយ កាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ដកស្រង់ពី៖ https://www.mficambodia.com/reports/Report-CollateralDamage-2019-km.pdf

របាយការណ៍របស់អង្គការលីកាដូ ស្តីពី "ការនាំឱ្យមានចំណាកស្រុក៖ បទពិសោធន៍នៃភូមិមួយអំពីបំណុលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងការចំណាកស្រុកឆ្លងដែន" ចេញផ្សាយ កាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ដកស្រង់ពី៖ https://www.mficambodia.com/reports/Report-DrivenOut-2020-km.pdf

របាយការណ៍របស់អង្គការលីកាដូ អង្គការសង់ត្រាល់ និងសហព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា ស្តីពី "ធ្វើការងាររហូតជំពាក់បំណុលវណ្ឌកៈ ភាពជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលុបក្នុងវិស័យកាត់ដេរនៅប្រទេសកម្ពុជា" ចេញផ្សាយ កាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ ដកស្រង់ពី៖ https://www.mficambodia.com/reports/Report-WorkedToDebt-2020-km.pdf

របាយការណ៍របស់អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌កម្ពុជា ស្តីពី "សិទ្ធិទទួលបានការអនុគ្រោះ៖ សំឡេងសហគមន៍ដែលជាប់ជំពាក់បំណុល" ចេញផ្សាយ កាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ ដកស្រង់ពី៖ https://www.mficambodia.com/reports/Report-RightToRelief-2021-km.pdf

នៃវិធីសាស្ត្រសិក្សាស្រាវជ្រាវ ជាពិសេសគឺថា ការសិក្សាបែបគុណភាព មិនមែនជាការស្ទង់មតិបែបបរិមាណ ហេតុដូច្នេះហើយពួកគេលើកឡើងថា ស្ថិតិទាំងនេះមិនអាចយកធ្វើជាតំណាងបានទេ ។ ការរិះគន់ទាំងនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាញឹកញាប់ ដើម្បីបង្វែរការចាប់អារម្មណ៍ និងបដិសេធទៅលើបញ្ហានេះ និងដើម្បីធ្វើឱ្យមើលឃើញថា ត្រឹមត្រូវ អំពីការបន្ត "អាជីវកម្មដូចធម្មតា" នៅក្នុងអាជីវកម្មរកប្រាក់ចំណេញបានខ្ពស់ ពីការផ្តល់កម្ចីបែបកេងប្រវ័ញ្ច ។

ការស្រាវជ្រាវនេះ គឺជាការស្ទង់មតិតំណាងឱ្យស្ថានភាពប្រជាពលរដ្ឋតាមខ្នងផ្ទះ ដែលជាប់ជំពាក់បំណុលនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

ការរិះគន់ទាំងនេះ នៅតែបន្តកើតមានជាច្រើនឆ្នាំ ទោះបីជាវិនិយោគិនអន្តរជាតិបានអះអាងថា សូម្បីតែការបំពាន ឬការរំលោភគោលការណ៍មួយក៏ធ្ងន់ធ្ងរដែរ និងទោះបីជាទ្រឹស្តីមូលដ្ឋានដែលថាសិទ្ធិមនុស្សគឺអនុវត្តសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា មិនមែនអនុវត្តសម្រាប់តែអ្នកដែលនៅក្នុងទំហំគំរូធំនោះទេ ហើយនិងទោះបីជាតម្លៃភស្តុតាងដែលបង្ហាញឱ្យឃើញខ្លួនឯងនៃការស្រាវជ្រាវតាមសហគមន៍ ក្នុងការបន្លឺសំឡេងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ក៏ដោយ ។

ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងវិនិយោគិនអន្តរជាតិរបស់ពួកគេជាច្រើនទៀត បានខកខានក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណជាសាធារណៈ និងដោយឯករាជ្យ ទៅលើការវិភាគរបស់ពួកគេចំពោះបញ្ហាទាំងនេះ ។

នៅដើមឆ្នាំ២០២២ អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌ បានរៀបចំ និងគាំទ្រ ក្រុមទីប្រឹក្សាមកពីក្រៅស្ថាប័ន ដើម្បីធ្វើការសិក្សាមួយ ។ ដោយសារថវិកាមានកំណត់ ការសិក្សានេះបានផ្តោតសំខាន់តែខេត្តកំពង់ស្ពឺមួយប៉ុណ្ណោះ ដែលជាខេត្តមានទំហំធំ ប្រជាពលរដ្ឋច្រើន និងនៅជិតរាជធានីភ្នំពេញ ហើយក៏ជាខេត្តដែលស្ថិតនៅជិតកម្រិតមធ្យមនៃប្រាក់ចំណូល និងភាពក្រីក្រ នៅក្នុងប្រទេស ផងដែរ ។[2] ការស្រាវជ្រាវនេះ គឺជាការស្ទង់មតិតំណាងឱ្យស្ថានភាពប្រជាពលរដ្ឋតាមខ្នងផ្ទះ ដែលជាប់ជំពាក់បំណុល នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺនេះ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី នៅតែត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទ្រព្យធានាយ៉ាងទូលំទូលាយ សម្រាប់កម្ចីឥណទានខ្នាតតូច នៅកម្ពុជា

នៅចន្លោះពេលនៃការធ្វើរបាយការណ៍នេះ និងការចេញផ្សាយ ការស្ទង់មតិបែបបរិមាណ (quantitative) ផ្សេងមួយទៀត ត្រូវបានធ្វើឡើង និងចេញផ្សាយ ក្រោមជំនួយថវិការបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច អាឡឺម៉ង់ ហៅកាត់ថា BMZ ។ រដ្ឋាភិបាលអាឡឺម៉ង់បានផ្តល់ថវិកាវិនិយោគរាប់សែនលានដុល្លារដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារនៅកម្ពុជានៅរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ តាមរយៈ BMZ និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាឡឺម៉ង់ KfW ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ ពួកគេបានជួល វិទ្យាស្ថានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងសន្តិភាព (INEF) ដែលជាស្ថាប័នស្រាវជ្រាវមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសអាឡឺម៉ង់ ឱ្យធ្វើការសិក្សាបែបបរិមាណទៅលើវិស័យនេះ ។

តាមការចេញផ្សាយនៅក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០២២ របាយការណ៍របស់ INEF បានរកឃើញថា មានការព្រួយបារម្ភពីការលក់ដីដោយសារការជំពាក់បំណុលជាច្រើនករណី ពោលក្នុងកម្រិតមួយ "ខ្ពស់ខ្លាំង" និង "មិនអាចទទួលយកបាន" និងទំហំកម្ចីឥណទានមធ្យមក្នុងកម្រិតខ្ពស់ខ្លាំង ប្រៀបធៀបទៅនឹងទីផ្សារមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ហើយនិងការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស

[2] ផ្អែកលើការគណនានៅក្នុង "របាយការណ៍សង្ខេបសន្ទស្សន៍សកលពហុវិមាត្រនៃភាពក្រីក្រឆ្នាំ២០១៨៖ ប្រទេសកម្ពុជា (អាស៊ីបូព៌ា និងប៉ាស៊ីហ្វិក)" ដោយការផ្តួចផ្តើមការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស និងចាកចេញពីភាពក្រីក្ររបស់ Oxford ទំព័រទី៩ ដកស្រង់ពី៖ https://ophi.org.uk/wp-content/uploads/CB_KHM-2.pdf

"ជាច្រើនករណី" ក៏ដូចជា "ការអនុវត្តជាញឹកញាប់" ដូចៗគ្នានៃការកាត់បន្ថយអាហារបរិភោគដើម្បីសន្សំប្រាក់ទុកសងបំណុល ។ អ្នកសរសេររបាយការណ៍នេះ បានកត់សម្គាល់ថា "បញ្ហារបស់កូនបំណុលដែលត្រូវបានសម្ភាស និងរៀបរាប់នៅក្នុងការសិក្សាតាមភូមិរបស់អង្គការពីរ [អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌] [...]គឺមិនអាចបដិសេធបានទេ និងត្រូវបញ្ជាក់ដោយបទសម្ភាសន៍បន្ថែមទៀត ។ ជារួម ករណីទាំងនេះគឺទំនងជាមានច្រើន និងអាចកើតមាននៅទូទាំង[៣]ប្រទេសផងដែរ" ។

របាយការណ៍នេះ បានប៉ាន់ប្រមាណថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរជាង ១៦៧.០០០ នាក់ បានលក់ដី ដោយសារភាពជាប់ជំពាក់បំណុលនៅក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយ ដែលជាការរកឃើញពីគ្រោះថ្នាក់នៃការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកំពុងបន្តកើតមាន និងជារឿយៗត្រូវបានមើលរំលង ។ ការរកឃើញនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់INEF ភាគច្រើនគឺស៊ីចង្វាក់គ្នានឹងការសិក្សានេះ ដែលផ្តល់ជាភស្តុតាងបែបបរិមាណបន្ថែមទៀត ទៅលើផលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ក៏ដូចជាការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស នៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងកម្ចីឥណទានខ្នាតតូច នៅកម្ពុជា ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី គឺនៅតែត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ធ្វើជាទ្រព្យធានាសម្រាប់កម្ចីឥណទានខ្នាតតូចនៅកម្ពុជា ថវិការាប់រយលានដុល្លារពីស្ថាប័នអភិវឌ្ឍន៍របស់រដ្ឋ និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ពហុភាគី នៅតែបន្តផ្តល់ឱ្យទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារនៅកម្ពុជា ដោយផ្ទាល់ និងតាមរយៈមូលនិធិវិនិយោគដូចជា មូលនិធិពង្រឹងសមត្ថភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) ដោយពុំមានដំណោះស្រាយឬការអនុគ្រោះដល់អ្នកខ្ចីប្រាក់ពីសំណាក់វិនិយោគិន ឬគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុណាមួយនោះទេ ហើយក៏មិនមានការអនុវត្តកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលផងដែរ ។ ជំងឺកូវីដ-១៩ និងការរៀបចំឥណទានឡើងវិញបណ្តោះអាសន្ន បាននាំឱ្យអ្នកខ្ចីប្រាក់ជាច្រើននាក់ជាប់ផុងក្នុងបំណុលកាន់តែជ្រៅ និងបង្កើនបន្ទុកបំណុលកាន់តែធំ[៤] ។

វិនិយោគិនណាមួយដែលនៅតែមិនជឿលើការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ២០២៣នេះ គឺកំពុងតែមានចេតនាមើលរំលងភស្តុតាងទាំងនេះ ។ ទាំងវិនិយោគិនបច្ចុប្បន្ន និងវិនិយោគិនដែលបានចាកចេញថ្មីៗនេះ ត្រូវតែទទួលខុសត្រូវចំពោះផលប៉ះពាល់នៃសកម្មភាព និងការវិនិយោគរបស់ពួកគេ ហើយត្រូវចាត់វិធានការភ្លាមៗ ដើម្បីដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ដែលពួកគេបានរួមចំណែក ក៏ដូចជាត្រូវធ្វើឱ្យការវិនិយោគរបស់ពួកគេស្របតាមបទដ្ឋានជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

ទាំងវិនិយោគិនបច្ចុប្បន្ន និងវិនិយោគិនដែលបានចាកចេញត្រូវតែទទួលខុសត្រូវ ចំពោះផលប៉ះពាល់នៃសកម្មភាព និងការវិនិយោគរបស់ពួកគេ

[៣] របាយការណ៍របស់ វិទ្យាស្ថានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងសន្តិភាព (INEF) ស្តីពី "មីក្រូ" ហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា៖ ការអភិវឌ្ឍន៍ បញ្ហាប្រឈម និងអនុសាសន៍" ដកស្រង់ពី៖ https://geswiss-ude.de/wp-content/uploads/2023/01/AVE-30-b-micro-finance-in-cambodia.pdf

[៤] សូមមើល "ផលប៉ះពាល់នៃជំងឺកូវីដ-១៩ ទៅលើមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រួសារងាយរងគ្រោះ" ដោយ ផេះ ផាស៊ី មជ្ឈមណ្ឌលខេមរសិក្សា ដកស្រង់ពី៖ https://khmerstudies.org/covid-19-impacts-on-microfinance-and-vulnerable-households/

ខ្លឹមសារសង្ខេប

២៧,៣%

នៃប្រជាពលរដ្ឋតាមខ្នងផ្ទះសរុប កំពុងចំណាយប្រាក់ចំណូលជាង ៧០% បង់សងបំណុល ជារៀងរាល់ខែ

៩៣,១%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប ត្រូវបានតម្រូវឱ្យដាក់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីយ៉ាងតិចមួយ ជាទ្រព្យធានាសម្រាប់កម្ចីឥណទានខ្នាតតូចមួយ

៦,១%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប បានលក់ដីយ៉ាងតិចម្តង ដើម្បីបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

ការរកឃើញសំខាន់ៗខាងក្រោមនេះ គឺជាការស្ទង់មតិតំណាងឱ្យប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៧១៧ខ្នងផ្ទះ ដែលបានយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ នៅគ្រប់ស្រុកក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។ សំណួរស្ទង់មតិ គឺផ្តោតសំខាន់ជុំវិញផលប៉ះពាល់នៃកម្ចីចំនួន ១.៧៤៥ ដែលប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះបានរាយការណ៍ និងបានយកក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ រួមមានកម្ចីចំនួន ៨២៩ នៅបន្តបង់សងនៅឡើយ គិតត្រឹមពេលស្ទង់មតិនេះ ។ ខណៈដែលមានការប្រមូលទិន្នន័យចំនួន ១៣២ នៃកម្ចី "មិនផ្លូវការ" របស់អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីដែលមិនបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ សំណួរស្ទង់មតិបានផ្តោតលើការខូចខាត និងផលប៉ះពាល់ ដែលកើតចេញពីកម្ចីផ្លូវការចំនួន ១.៦១៣ ដោយសារនេះគឺជាកន្លែងដែលទឹកប្រាក់រាប់ពាន់លានដុល្លាររបស់វិនិយោគអន្តរជាតិ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ។

អ្នកខ្ចីប្រាក់ជាច្រើននាក់ ជាប់ជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់ ។ ច្រើនជាង ២/៣ នៃអ្នកខ្ចីប្រាក់ទាំងអស់ "យល់ស្រប" ឬ "យល់ស្របទាំងស្រុង" ថា ពួកគេនៅតាមខ្នងផ្ទះ ជាប់ជំពាក់បំណុលច្រើនខ្លាំងពេក ។ ច្រើនជាង ១/៤ (២៧,៣%) នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ កំពុងយកប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេជាង ៧០% បង់សងបំណុល ជារៀងរាល់ខែ ដែលនេះជាការរំលោភបំពានទៅលើស្តង់ដារឧស្សាហកម្មដែលហៅថា ការផ្តល់កម្ចីប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ ។[៥] ចំណុចដែលគួរឱ្យព្រួយបារម្ភនោះគឺ ប្រមាណ ១០% នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ កំពុងបង់សងបំណុលជារៀងរាល់ខែក្នុងទំហំច្រើនជាងប្រាក់ចំណូលដែលពួកគេរកបាន ។ កម្រិតនៃភាពជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់នេះ បានធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមខ្នងផ្ទះ ធ្លាក់ចូលក្នុងស្ថានភាពអាក្រក់កាន់តែខ្លាំងដូចជា កាត់បន្ថយអាហារបរិភោគ ឱ្យកូនឈប់រៀន ឬលក់ដីដើម្បីសងបំណុលជាដើម ។

ស្ទើរតែគ្រប់ពេល ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីត្រូវបានតម្រូវ សម្រាប់ការយកកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ជាង ៩២% បានដាក់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីយ៉ាងតិចមួយ ជាទ្រព្យធានាដើម្បីទទួលបានកម្ចីឥណទានខ្នាតតូច មានន័យថា អ្នកខ្ចីប្រាក់ប្រឈមនឹងការបាត់បង់ដីធ្លីប្រសិនបើពួកគេគ្មានលទ្ធភាពបង់សងកម្ចីនោះវិញ ។ ករណីនេះ គឺស៊ីចង្វាក់គ្នានឹងរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីជាច្រើននៅកម្ពុជា ដែលបង្ហាញពីផលប័ត្រឥណទាន ដែលថាជាង ៩៥% នៃកម្ចី គឺមានការដាក់ទ្រព្យធានា ។[៦]

ការលក់ដីដោយសារបំណុល កើតឡើងញឹកញាប់ណាស់ ។ ៦,១% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះសរុប បានលក់ដីយ៉ាងតិចម្តង ដើម្បីបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ជាអត្រាមួយស្រដៀងទៅនឹងការរកឃើញនៅក្នុងរបាយការណ៍ INEF (៦,២%) កាលពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២២ ។[៧] ភាគ

[៥] សូមមើល "របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ២០២២របស់ធនាគារអេស៊ីលីដា" ទំព័រ១៣៦-១៣៧ (៩៦,៤២% មានដាក់ទ្រព្យធានា) ដកស្រង់ពី៖ https://www.acledabank.com.kh/kh/assets/pdf_zip/ACLEDA-AR2022-SERC-Eng.pdf និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ឆ្នាំបិទបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ និងរបាយការណ៍សវនកម្មឯករាជ្យ របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រាសាក់ ទំព័រ ៨២-៨៣ (៩៩,៨% មានដាក់ទ្រព្យធានា) ដកស្រង់ពី៖ https://www.prasac.com.kh/wp-content/uploads/2022/04/PRASAC_AuditedFinancial-Statements-31-Dec-2021_EN.pdf

[៦] របាយការណ៍របស់ វិទ្យាស្ថានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងសន្តិភាព (INEF) ស្តីពី "មីក្រូ" ហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា៖ ការអភិវឌ្ឍន៍ បញ្ហាប្រឈម និងអនុសាសន៍" ទំព័រទី៧៣ ដកស្រង់ពី៖ https://geswiss-ude.de/wp-content/uploads/2023/01/AVE-30-b-micro-finance-in-cambodia.pdf

[៧] "អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីធំៗ" ទីនេះ សំដៅលើគ្រឹះស្ថាន ដែលកាន់កាប់កម្ចីយ៉ាងតិច១%នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ ។

២,៩៣%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប មានកុមារយ៉ាងតិចម្នាក់តាមផ្ទះនីមួយៗដែលបោះបង់ការសិក្សា ដោយសារកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

១៨,៣%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប បានកាត់បន្ថយអាហារបរិភោគ ក្រោយពេលយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

៣៤,៨%

នៃកម្ចីសរុប គឺយកទៅបង់សងបំណុលដែលមានស្រាប់ក្នុងឆ្នាំ២០២២

១,៤%

នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ បានគិតថា ដីធ្លីរបស់ពួកគេ នឹងត្រូវរឹបអូស តាមដំណើរការតុលាការ ប្រសិនបើពួកគេ មិនអាចបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារទេ

ច្រើននៃដីដែលបានលក់គឺជាដីកសិកម្ម ប៉ុន្តែ ៨ករណី ក្នុងចំណោមការលក់ដីចំនួន ៤៨ គឺជាដីលំនៅឋាន ដោយបានបញ្ជាក់ថា កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុគឺជាហេតុផលដែលនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបាត់បង់ទាំងផ្ទះសម្បែង និងជីវភាពរបស់ពួកគេ ។ ការអនុវត្តបែបនេះគឺកើតឡើងជាទូទៅ ដោយយ៉ាងតិចណាស់មានការលក់ដីមួយ ដើម្បីបង់សងអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីធំៗនៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ ។[៨]

ពលកម្មកុមារត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង់សងបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ ប្រមាណជា ៣% នៃខ្នងផ្ទះសរុប មានកុមារយ៉ាងតិចម្នាក់តាមផ្ទះនីមួយៗដែលបោះបង់ការសិក្សា ដោយសារកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ពោលគឺមានកុមារសរុបចំនួន៤១នាក់ ។ ជារួម កុមារចំនួន ៥១នាក់ អាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ បានកំពុងធ្វើការដើម្បីរកប្រាក់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ហើយក្នុងនោះមានកុមារ៤៩នាក់បានបោះបង់ការសិក្សា និង១២នាក់គឺមានអាយុក្រោម១៥ឆ្នាំ ។

អ្នកខ្ចីប្រាក់បរិភោគអាហារតិចជាងពេលដែលមិនទាន់យកកម្ចីឥណទាន ។ ជិត១/៥ (១៨,៣%) នៃចំនួនខ្នងផ្ទះបាននិយាយថា ពួកគេ បានកាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារក្រោយពេលយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដោយមានតែ ៤,៥% ប៉ុណ្ណោះដែលនិយាយថា ពួកគេបរិភោគអាហារច្រើនជាងមុនក្រោយពេលយកកម្ចីឥណទាន ។ ក្នុងចំណោម ៨,៥% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះដែលបានលើកឡើងថា មិនមានអាហារបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ (៦១ខ្នងផ្ទះ) ក្នុងនោះមានប្រជាពលរដ្ឋជាងពាក់កណ្តាល (៣៧ខ្នងផ្ទះ) ក៏បាននិយាយថា កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគាររបស់ពួកគេ បានធ្វើឱ្យពួកគេកាត់បន្ថយអាហារបរិភោគ ។

ប្រជាពលរដ្ឋកំពុងបង្កើនការយកកម្ចីផ្សេងទៀត ដើម្បីបង់សងបំណុលដែលមានស្រាប់ ។ អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍បានលើកឡើងថា នៅក្នុងឆ្នាំ២០១២ កម្ចីឥណទានត្រឹមតែ ៣,៤៥% ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានយកទៅបង់សងកម្ចីឥណទានដទៃទៀត ។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងឆ្នាំ២០២២ "ការខ្ចីយកទៅបង់សង" គឺជាហេតុផលកើតឡើងញឹកញាប់ជាងគេក្នុងការយកកម្ចីថ្មី ដោយមាន ៣៤,៨% នៃកម្ចីសរុប មានន័យថាជាង ១/៣ នៃបំណុលក្នុងឆ្នាំ២០២២ គឺដើម្បីបង់សងបំណុលដែលមានស្រាប់ ។ នេះគឺជាសញ្ញាយ៉ាងច្បាស់ពីចំណុចគួរឱ្យព្រួយបារម្ភនៃកម្រិតជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់ និងជាបរាជ័យនៃការអនុវត្តវិធានការដែលមានស្រាប់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាបំណុលនេះ ។

ស្ទើរតែគ្មាននរណាម្នាក់ជឿថា ដំណើរការផ្លូវច្បាប់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការរឹបអូសអាចនឹងកើតមានឡើងនោះទេ ក្នុងករណីដែលកូនបំណុលខកខានបង់សង ។ ទោះបីជាជាង ៩២% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះ ដែលបានដាក់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីធ្វើជាទ្រព្យធានា មានតែ ៤៤,២% ប៉ុណ្ណោះដែលជឿថា អ្នកផ្តល់កម្ចីឥណទានរបស់ពួកគេ អាចនឹងរឹបអូសដីធ្លីរបស់ពួកគេ ប្រសិនបើខកខានការបង់សង ។ ក្នុងចំណោមអ្នកដែលគិតថាដីរបស់ពួកគេអាចនឹងត្រូវបានរឹបអូស គឺមានតែ ៣,២% ប៉ុណ្ណោះដែលបានគិតថា ដំណើរការនៃការរឹបអូសនឹងពាក់ព័ន្ធជាមួយតុលាការ (១,៤%នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍) ដែលជាមធ្យោបាយផ្លូវច្បាប់តែមួយគត់សម្រាប់អ្នកផ្តល់កម្ចីឥណទាន ដើម្បីប្រមូលទ្រព្យធានាតាមច្បាប់កម្ពុជា ។ អ្នកខ្ចីប្រាក់ភាគច្រើនបានជឿថា ដីរបស់ពួកគេអាចនឹងត្រូវរឹបអូសដោយអាជ្ញាធរ (៤០,៧%) ឬមន្ត្រីឥណទាន (៣២,៥%) ឬមិនដឹងថាអ្នកណាដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការរឹបអូស (៣៤,១%) ។ នេះបង្ហាញថា ព័ត៌មានចាំបាច់អំពីសិទ្ធិកូនបំណុល និងការទទួលខុសត្រូវ នៅពេលដែលមានការខកខានបង់សង គឺមិនត្រូវបានពន្យល់ ឬឈ្វេងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់សម្រាប់អ្នកខ្ចីប្រាក់ភាគច្រើននោះទេ ។

[៨] "អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីធំៗ" ទីនេះ សំដៅលើគ្រឹះស្ថាន ដែលកាន់កាប់កម្ចីយ៉ាងតិច១%នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ ។

វិធីសាស្ត្រ

ការសិក្សានេះ បានប្រើប្រាស់ក្រុមប្រមូលទិន្នន័យពីក្រៅស្ថាប័ន ដើម្បីសាកសួរសំណួរស្ទង់មតិយ៉ាងទូលំទូលាយអំពីផលប៉ះពាល់ទៅលើសិទ្ធិមនុស្ស និងការអភិវឌ្ឍ ចំពោះបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ខណៈដែលបញ្ជីសំណួរត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយទីប្រឹក្សាក្រៅស្ថាប័ន និងត្រួតពិនិត្យដោយអង្គការលីកាដូ និងសមធម៌កម្ពុជា ។ ក្រុមនេះបានប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្របរិមាណ ដើម្បីធានាថា ការស្ទង់មតិ គឺជាតំណាងនៅទូទាំងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ត្រូវបានកំណត់ ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជ្រើសរើសគំរូដោយចៃដន្យ ។ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយសារតែវាជាខេត្តធំជាងគេទី៣ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃទំហំកម្ចីឥណទានមិនទាន់សងរួច (តាមពីក្រោយរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តសៀមរាប) ហើយវាមានតួលេខប្រហាក់ប្រហែលគ្នានៃកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដែលដូចគ្នានឹងចំនួនខ្នងផ្ទះ (គិតត្រឹមពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០២១) ។ ការធ្វើបញ្ជីខ្នងផ្ទះក្នុងកម្រិតតាមភូមិ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីកំណត់អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ និងជ្រើសរើសខ្នងផ្ទះដោយចៃដន្យ ។

អ្នកគ្រប់គ្រងចំនួន២នាក់ ត្រូវបានបញ្ជូនចុះទៅតាមភូមិ ជាង ១០ថ្ងៃ ក្នុងខែមិថុនា និងខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២២ ដើម្បីបំពេញបញ្ជីខ្នងផ្ទះ សម្រាប់ជ្រើសរើសចំនួនខ្នងផ្ទះគោលដៅចំនួន ៨០០ ។ ដោយមានបញ្ជីខ្នងផ្ទះនៅក្នុងដៃ អ្នកជំនាញខាងគំរូ បានជ្រើសរើសគំរូទាំងនោះ ជាមួយនឹងឈ្មោះខ្នងផ្ទះនីមួយៗមកពីភូមិនីមួយៗ ។

ក្រោយមក ក្រុមទីប្រឹក្សាបានដាក់ពង្រាយអ្នកស្ទង់មតិដោយប្រើប្រាស់កម្មវិធី KoboToolbox ដែលអាចប្រើប្រាស់បានជាមួយប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការAndroid របស់ទូរស័ព្ទឬថេបប្លេត ក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យ ។ ទិន្នន័យត្រូវបានគ្រប់គ្រងតាមរយៈសុហ្វវែរ SPSS ។ បន្ទាប់មក ទិន្នន័យដើមអាចចូលប្រើប្រាស់បានដោយអង្គការលីកាដូ និងសមធម៌កម្ពុជា ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ ក៏ដូចជាវិភាគបន្ថែម ។

ការព្រៀងរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងចម្បងដោយអង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌ ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យដើមពីការស្ទង់មតិនិងការរកឃើញផ្សេងៗដោយក្រុមទីប្រឹក្សាក្រៅស្ថាប័ន។

ការគណនាទំហំគំរូ (sample size)

ទំហំគំរូសម្រាប់ការសិក្សានេះ ត្រូវបានគណនាដោយប្រើប្រាស់រូបមន្តៈ $n_0 = p(១-p)(Z^២(\alpha/២))/e^២$ ខណៈដែល n_0 តំណាងឱ្យទំហំគំរូដើម p តំណាងឱ្យការប៉ាន់ប្រមាណនៃសមាមាត្រចំនួនប្រជាជនទៅលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលបានសិក្សា Z តំណាងឱ្យស្តង់ដារតម្លៃពិន្ទុ Z នៃកម្រិតជឿទុកចិត្តបាន និង e តំណាងឱ្យកំហុសគំរូរឹម (margin of error) នៃការប៉ាន់ស្មានដែលត្រូវការ ។ ជាមួយនឹង ៩៥% នៃកម្រិតជឿទុកចិត្តបាន Z = ១,៩៦ និង ៥% នៃកំហុសគំរូរឹម e = ០,០៥ ។ ដូចនេះទំហំគំរូដើមគឺត្រូវបានគណនាដូចខាងក្រោមនេះ៖

$$n_0 = ០,៥(១-០,៥)១,៩៦^២/០,០៥^២ \approx ៣៨៥$$

ការរចនាគំរូនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយការជ្រើសរើសតាមបញ្ជីឈ្មោះ ជំនួសឱ្យគំរូផ្ទាល់ (សាកសួរពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ) ហើយការវាស់វែងផលប៉ះពាល់នៃការរចនាគំរូ គួរតែត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងការគណនាទំហំគំរូ ។ តម្លៃនៃការវាស់វែងផលប៉ះពាល់នៃការរចនាគំរូ គឺខុសគ្នាពីប្រជាជនមួយក្រុមទៅប្រជាជនមួយក្រុមទៀត ប៉ុន្តែជាទូទៅ តម្លៃធម្មតារបស់វា គឺ ២ ។ ដូចនេះ ទំហំគំរូចុងក្រោយសម្រាប់ការសិក្សានេះ ត្រូវបានគណនាដូចខាងក្រោម៖

$$n = n_0 \times ២ = ៣៨៥ \times ២ \approx ៧៧០ \text{ ខ្នងផ្ទះ}$$

ការណ៍នេះបានធ្វើឱ្យកើនឡើងចំនួនគ្រោងទុកដល់ ៨០០ខ្នងផ្ទះ សរុបទាំងអស់ ។ ប៉ុន្តែដោយសារការស្ទង់មតិជាក់ស្តែង បានសម្ភាសប្រជាពលរដ្ឋត្រឹម ៧១៧ខ្នងផ្ទះ កម្រិតកំហុសគំរូរឹម ត្រូវបានកែប្រែទៅ ៥,១៧% ។

អត្រាប្រជាជន និងទំហំគំរូ តាមស្រុកនីមួយៗ

ឈ្មោះស្រុក	ចំនួនភូមិ	ចំនួនខ្នងផ្ទះ	ចំនួនកម្ម៏	ចំនួនគំរូភូមិ	ចំនួនគំរូខ្នងផ្ទះ (គ្រោងទុក)	ចំនួនគំរូខ្នងផ្ទះ (ជាក់ស្តែង)
បរសេដ្ឋ	២១៨	៣២.៩៣៨	៣២.៨៧៣	៨	១២៨	១១១
ក្រុងច្បារមន	៥៦	១០.៧៣៧	១០.៤៣៥	៣	៤៨	៤០
គងពិសី	២៥០	៣២.៧២០	៣៤.៤៨៥	៩	១៤៤	១៣២
ឱរ៉ាល់	៧២	៨.៧២៩	៥.៣៩៦	២	៣២	២៦
ឧដុង្គ	២៥១	៣១.៨៣៤	៣៥.២៦៨	៩	១៤៤	១៣៤
ភ្នំស្រួច	១៥៤	២៤.០៨៨	២២.៧៩៧	៦	៩៦	៨៩
សំរោងទង	២៩៤	៤០.៥៣៨	៣៦.៧៨១	៩	១៤៤	១២១
ថ្ពង	៨៤	១៤.២៩៨	១៤.៤៧០	៤	៦៤	៦៤
សរុប	១.៣៧៩	១៩៥.៨៨២	១៩២.៥០៥	៥០	៨០០	៧១៧

ស្រុកឧដុង្គ ត្រូវបានបែងចែកជា២ស្រុក (ឧដុង្គម៉ែជ័យ និងសាមគ្គីមុនីជ័យ) បន្ទាប់ពីការស្ទង់មតិ

ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ (ចំនួនខ្នងផ្ទះ)

៧១៧

សមាជិកគ្រួសារក្នុងផ្ទះសរុប

៣.៤៥៧

ការស្ទង់មតិនេះ ធ្វើឡើងទៅលើប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៧១៧ខ្នងផ្ទះ នៅគ្រប់ស្រុកក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលមានសមាជិកជាមធ្យម ៤,៨នាក់ រួមមាន មនុស្សពេញវ័យចំនួន ២.៣០១នាក់ (ប្រុស១.០៩២នាក់ និងស្រី១.២០៩នាក់) កុមារអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំចំនួន ១.១៥៦នាក់ (ប្រុស៥៥៨នាក់ និងស្រី៥៩៨នាក់) ។ មនុស្សម្នាក់នៅតាមខ្នងផ្ទះនីមួយៗបានចូលរួមការស្ទង់មតិនេះ ដោយរួមមានអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ប្រុស៣៤១នាក់ (៤៧,៦%) និងស្រី៣៧៦នាក់ (៥២,៤%) ។ ក្នុងចំណោមនោះ មានតែ ១៣៤ខ្នងផ្ទះប៉ុណ្ណោះដែលស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ខណៈដែល៥៦៨ខ្នងផ្ទះទៀតគឺបុរសជាមេគ្រួសារ (១៥ខ្នងផ្ទះទៀតមិនបានបញ្ជាក់ថាអ្នកណាជាមេគ្រួសារនោះទេ) ។

ការងារដែលធ្វើដោយមេគ្រួសារនៅក្នុងផ្ទះមានភាពខុសៗគ្នានៅក្នុងគំរូ ។ ភាគច្រើន ពួកគេជាកសិករ (២១%) កម្មករសំណង់ (១៨%) អ្នកលក់ដូរ (១៣%) និងកម្មកររោងចក្រ (១១%) ។

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍គិតតាមយេនឌ័រ

យេនឌ័រ

៥២% ស្ត្រី

៤៨% បុរស

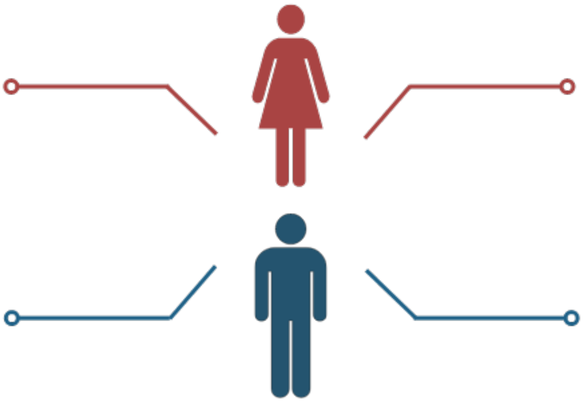

មេគ្រួសារតាមខ្នងផ្ទះគិតតាមយេនឌ័រ

យេនឌ័រ

១៣៤ ស្ត្រី

៥៦៨ បុរស

អាយុអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍

២១-២៩ ឆ្នាំ	៧,៣%
៣០-៣៩ ឆ្នាំ	២៧,៣%
៤០-៤៩ ឆ្នាំ	២៩,៣%
៥០-៥៩ ឆ្នាំ	២២,៩%
៦០+ ឆ្នាំ	១៣,២%

មុខរបរភាគច្រើនរបស់មេគ្រួសារតាមខ្នងផ្ទះ

២១%	១៨%	១៣%	១១%	៤%
កសិករ	កម្មករសំណង់	អ្នកលក់ដូរ	កម្មកររោងចក្រ	កម្លាំងពលកម្ម

កម្រិតវប្បធម៌ខ្ពស់បំផុតរបស់មេគ្រួសារតាមខ្នងផ្ទះ

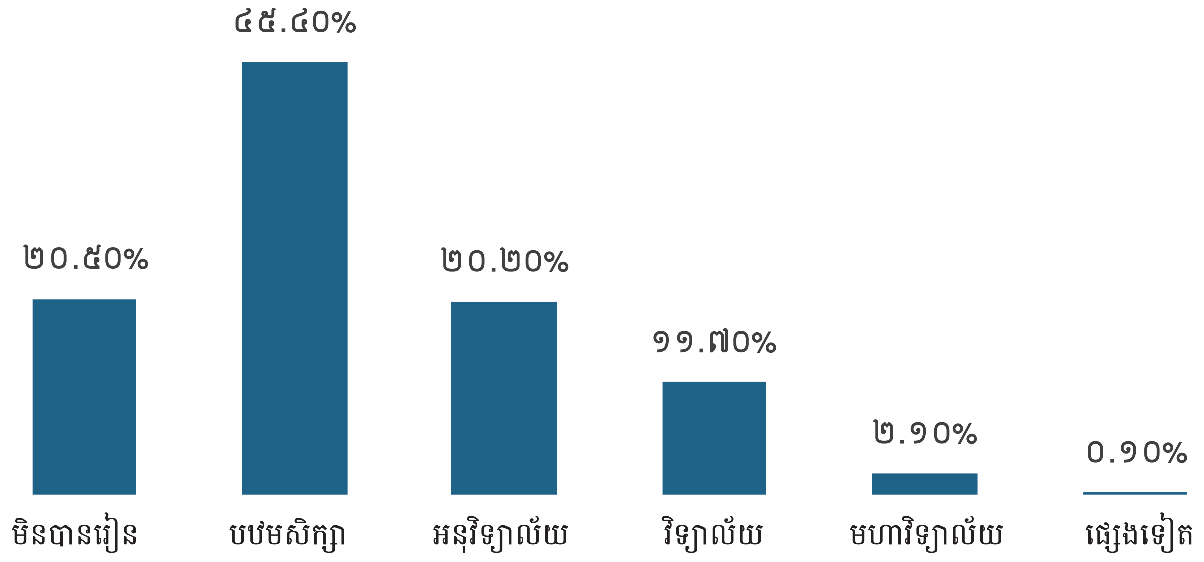

ស្ថានភាពប័ណ្ណក្រីក្រតាមខ្នងផ្ទះ

១៨% នៃខ្នងផ្ទះសរុប ធ្លាប់ ឬកំពុងត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលបញ្ជាក់ថា ក្រីក្រ

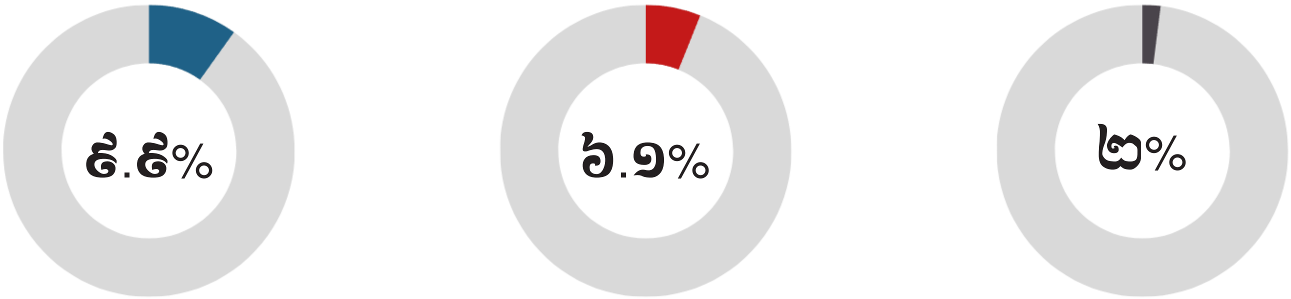

ធ្លាប់មានប័ណ្ណក្រីក្រ | ប័ណ្ណក្រីក្រកម្រិត១ | ប័ណ្ណក្រីក្រកម្រិត២

១.៧៤៥

កម្ចីសរុបនៅ១០ឆ្នាំចុងក្រោយ

១៣២

"កម្ចីមិនផ្លូវការ" ពីអ្នកផ្ដល់កម្ចីដែលមិនបានចុះបញ្ជី

៨២៩

កម្ចី នៅបន្តបង់សង

១.៦១៣

កម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

បំណុលតាមខ្នងផ្ទះ

ទិន្នន័យកម្ចី

សំណួរស្ទង់មតិ គ្រប់ដណ្ដប់លើខ្នងផ្ទះចំនួន ៧១៧ ដែលជាប់ជំពាក់កម្ចីឥណទានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារនៅគ្រប់ស្រុកទាំងអស់ក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ហើយបានសួរសំណួរពាក់ព័ន្ធនឹងកម្ចីចំនួន ១.៧៤៥ ដែលប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះបានខ្ចី ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំចុងក្រោយ ។[៩] ភាគច្រើននៃខ្នងផ្ទះទាំងនេះ (៨៨%) បានយកកម្ចីពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារតែប៉ុណ្ណោះ ខណៈដែល ១២% ទៀត បានខ្ចីពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារផង និងពីប្រភពមិនផ្លូវការផង ។[១០] ប្រហែលពាក់កណ្ដាលនៃកម្ចីទាំងនោះមិនទាន់បង់សងអស់វិញទេ (៨២៩កម្ចីដែលកំពុងជាប់ជំពាក់) ។

នៅក្នុង ៧០% នៃកម្ចីទាំងអស់ អ្នកផ្ដល់បទសម្ភាសន៍តាមខ្នងផ្ទះ បានបញ្ជាក់ថា ប្ដីប្រពន្ធបានខ្ចីកម្ចីរួមគ្នា ខណៈដែល ១៤,៦% បានបញ្ជាក់ថា "ប្រពន្ធ" ជាអ្នកខ្ចី ហើយ ៦% គឺប្ដីជាអ្នកខ្ចី ។ នៅសល់ ១០% ទៀតនៃអ្នកផ្ដល់បទសម្ភាសន៍បាននិយាយថា កម្ចីក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេគឺជារបស់សមាជិកគ្រួសារផ្សេងទៀត ដូចជា ឪពុកឬម្ដាយ ឪពុកឬម្ដាយក្មេក ជីដូនឬជីតា ឬកូនពេញវ័យ ។

ភាគច្រើននៃគ្រឹះស្ថានដែលផ្ដល់កម្ចី

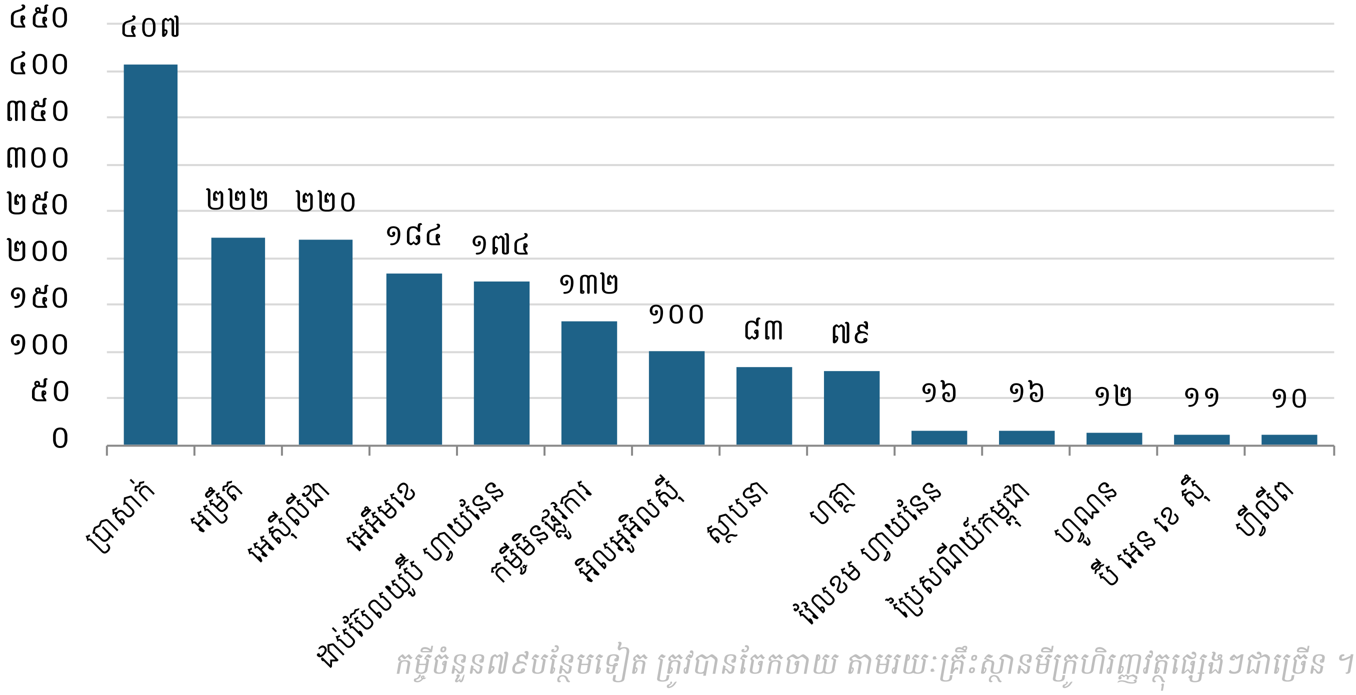

កម្ចីចំនួន៧៩បន្ថែមទៀត ត្រូវបានចែកចាយ តាមរយៈគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗជាច្រើន ។

[៩] ឥណទានខ្នាតតូចនៅកម្ពុជា គឺផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (MFIs) គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ និងធនាគារពាណិជ្ជដែលពីមុនធ្លាប់ចុះឈ្មោះជាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ហើយនៅរក្សាផលបត្រមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

[១០] "កម្ចីមិនផ្លូវការ" នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ សំដៅលើកម្ចីឥណទានមួយ ដែលត្រូវបានផ្ដល់ឱ្យដោយប្រភពណាមួយ ក្រៅពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដែលបានចុះបញ្ជីជាមួយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ចំពោះការប្រើប្រាស់ឥណទានមិនផ្លូវការនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា សូមមើលៈ

១៤,២%

នៃកម្ចី គឺចំណាយលើសេវាសុខភាព ឬការអប់រំ

៣៤.៨%

នៃកម្ចី គឺយកទៅសងបំណុលដែលមានស្រាប់ក្នុងឆ្នាំ២០២២

ហេតុផលក្នុងការខ្ចី

ហេតុផលនៃការខ្ចីឥណទានត្រូវបានបង្ហាញថា ភាគច្រើននៃកម្ចីគឺមិនបានយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងសកម្មភាពដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលទេ ។ កត្តាសេវាសុខាភិបាល (១២%) និងការអប់រំ (២,២%) ដែលជាហេតុផលក្នុងការខ្ចីបង្ហាញថា ការទទួលបានសេវាសង្គមមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជារឿយៗ ទាមទារឱ្យត្រូវតែមានការខ្ចីប្រាក់ ឬជាប់ជំពាក់បំណុល ។

ហេតុផលនៃការខ្ចីដែលកើតមានញឹកញាប់ជាងគេ គឺដើម្បីសាងសង់ ឬជួសជុលផ្ទះ (៤០.៣%) ។ ការចាប់ផ្តើមអាជីវកម្ម (២១.៨%) ឬការធ្វើកសិកម្ម (៦%) មិនសូវកើតមាននោះទេ ។

ហេតុផលក្នុងការខ្ចី

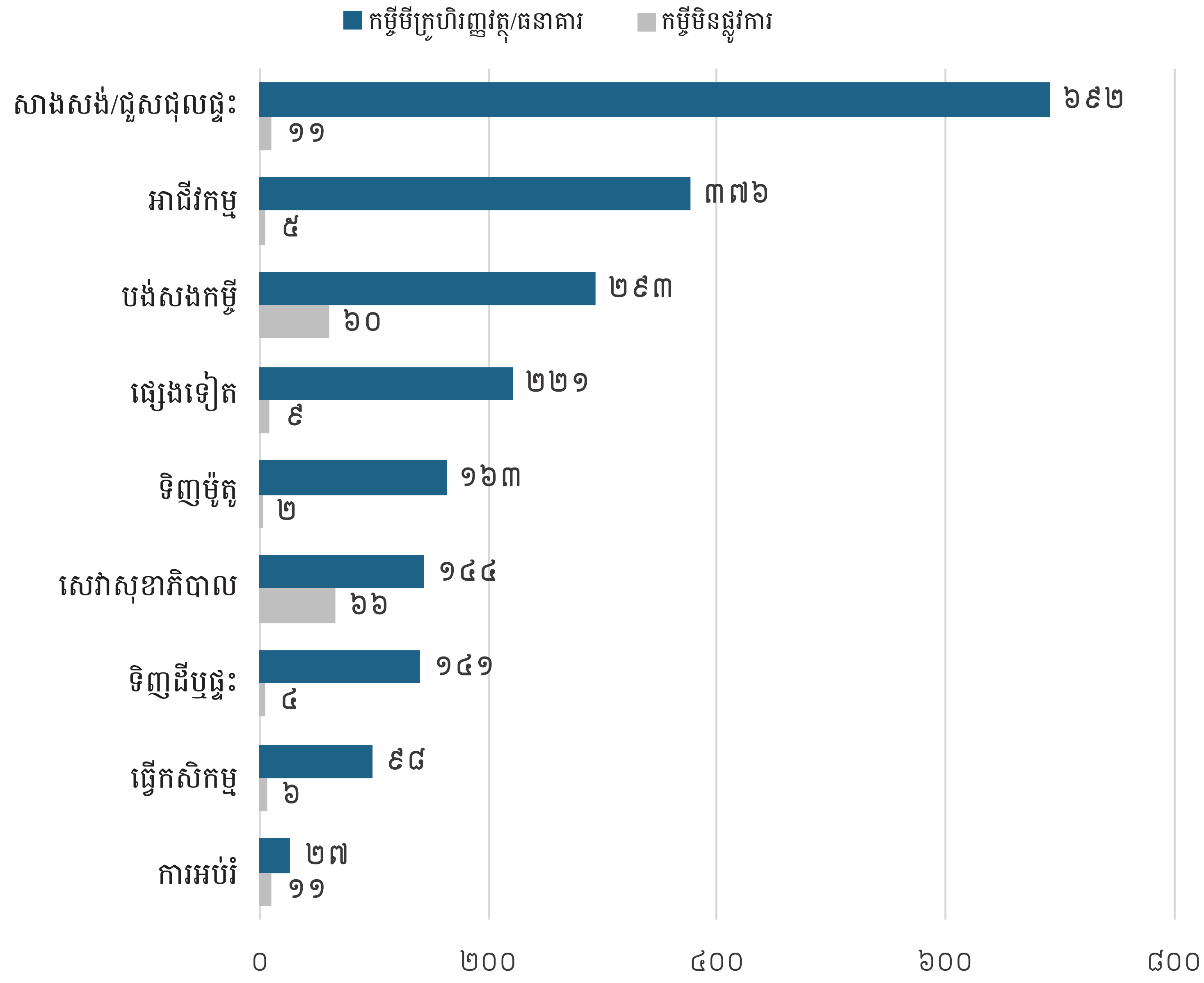

ចម្លើយច្រើនជាងមួយត្រូវបានទទួលយក ។ ករណី "ផ្សេងទៀត" រួមបញ្ចូល "ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ (៣៤)" និង "ទិញរថយន្ត (៣៨)" ។

ក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ច្រើនជាង ១/៥នៃកម្ចីដែលត្រូវបានចងក្រងនៅក្នុងការស្ទង់មតិ គឺដើម្បីបង់សងកម្ចីឥណទានផ្សេងទៀត (២០,២%) ដែលនេះបង្ហាញពីស្ថានភាពបំណុលដ៏គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ។ "ការខ្ចីដើម្បីបង់សងកម្ចីឥណទានផ្សេងទៀត" បានកើនឡើងរហូតនៅទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ បើតាមអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ។ វាគឺជាហេតុផលនៃការខ្ចីសម្រាប់កម្ចីត្រឹមតែ ៣,៤៥% ប៉ុណ្ណោះក្នុងឆ្នាំ២០១២ ប៉ុន្តែហេតុផលនេះបានកើនឡើងដល់ ២២,៧% នៃកម្ចី ក្នុងឆ្នាំ២០២០ និងបានកើនឡើងដល់ ៣៤,៨% ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ដែលកំពុងឆ្លុះបញ្ចាំងពីទំហំកម្ចីធំជាងមុន និងការកើនឡើងនៃបន្ទុកបំណុលដ៏គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ។

ភាពញឹកញាប់នៃការខ្ចី "ដើម្បីបង់សងកម្ចីផ្សេងទៀត"

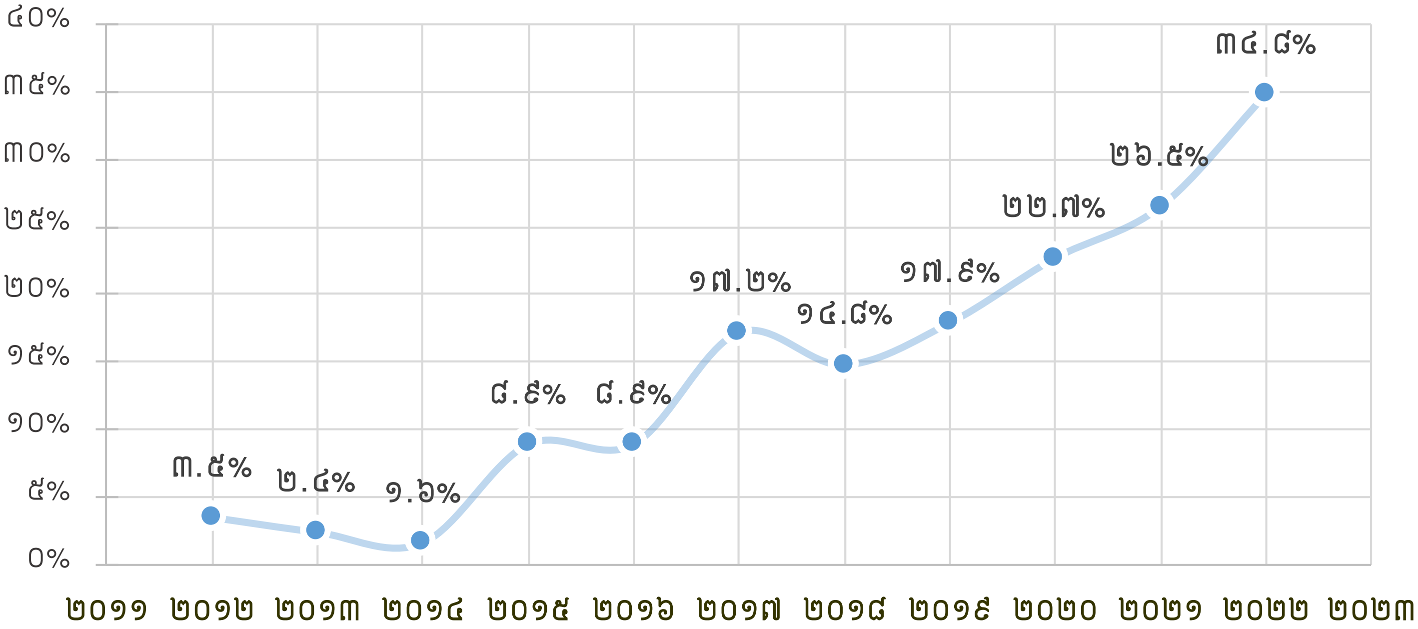

ភាគរយនៃកម្ចីទាំងអស់ដែលបានយកក្នុងឆ្នាំនោះ ។

"វដ្តនៃបំណុល" តួនាទីរបស់កម្ចីមិនផ្លូវការ ជាស្ពានចម្លងក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ"

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍នៅក្នុងការស្ទង់មតិ បានលើកឡើងពី ការយកកម្ចីមិនផ្លូវការ (កម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ) សម្រាប់ "សេវាសុខាភិបាល" (៥០%) និង"ការបង់សងកម្ចីឥណទានផ្សេងទៀត" (៤៥,៥%) ។ ករណីនេះស៊ីចង្វាក់គ្នានឹងឯកសារមុនៗរបស់អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌ ចំពោះការពឹងផ្អែកគ្នាទៅវិញទៅមករវាងវិស័យកម្ចីផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការនៅកម្ពុជា ។

សេវាសុខាភិបាល

ក្នុងករណីមានបញ្ហាសុខភាពបន្ទាន់ ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងគ្រួសារតែងត្រូវការប្រាក់ឱ្យបានឆាប់ ពោលគឺនាំឱ្យពួកគេត្រូវទាក់ទងទៅអ្នកផ្តល់កម្ចីមិនផ្លូវការ ដែលមិនទាមទារឱ្យមានឯកសារច្រើន និងជារឿយៗអាចផ្តល់ប្រាក់បានលឿនជាងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។ ជាទូទៅ អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីទាំងនេះ តែងកំណត់អត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ជាងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដោយនៅចន្លោះពី ២% ទៅ ៣០% ក្នុងមួយខែនៅក្នុងករណីជាច្រើន បើប្រៀបធៀបទៅនឹងកម្ចីឥណទានផ្លូវការគឺ ១,៥% ក្នុងមួយខែ ។ ដោយសារតែអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់នេះ អ្នកខ្ចីប្រាក់តែងស្វែងរកការដោះដូរបំណុលរបស់ពួកគេ ដោយការយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដើម្បីបង់សងកម្ចីឯកជនទាំងនោះ ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

ជាទូទៅ កង្វះការផ្ទៀងផ្ទាត់ប្រាក់ចំណូល និងការផ្តល់កម្ចីផ្អែកទាំងស្រុងតែទៅលើតម្លៃនៃទ្រព្យធានា ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ បានធ្វើឱ្យដំណើរការនេះទៅជារឿងធម្មតា ដោយនៅក្នុងករណីជាច្រើនដែលចងក្រងដោយអង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌ អ្នកខ្ចីបានប្រាប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ថា ពួកគេយកកម្ចីឥណទានដើម្បីសងកម្ចីមិនផ្លូវការ ។ វដ្តនៃបំណុលនេះ អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកខ្ចី ប្រើប្រាស់អ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីមិនផ្លូវការ ជាស្ពានចម្លង ដើម្បីយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដោយអាចទទួលបានប្រាក់ឆាប់ ប៉ុន្តែចុងក្រោយ ត្រូវយកកម្ចីឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ទៅចំណាយថ្លៃព្យាបាលជំងឺវិញ ។

ការបង់សងឥណទានផ្សេងទៀត

តាមរយៈការព្យាយាមរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងក្រុមហ៊ុនក្រេឌីត ប្យូរ៉ូ (ខេមបូឌា) ខូ អិលធីឌី (ស៊ីប៊ីស៊ី ឬCBC) "ការខ្ចីឆ្លង" (ការខ្ចីពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុច្រើន) ត្រូវបានកម្រិត នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បើប្រៀបធៀបទៅនឹងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ។ ជាពិសេស វាពិតជាកម្រឃើញមានគ្រឹះស្ថានផ្លូវការ ផ្តល់កម្ចីឥណទាន ដើម្បីបង់សងកម្ចីឥណទានផ្លូវការមួយទៀតណាស់ ។

ទោះបីជាយ៉ាងណា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ជាទូទៅបានគេចចេញពីបទប្បញ្ញត្តិនេះ ដោយឱ្យអ្នកខ្ចីដោះដូរបំណុលជាមួយអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីមិនផ្លូវការ ។ ដោយមានអ្នកខ្ចីម្នាក់យកប្រាក់កម្ចីមិនផ្លូវការ ដែលមិនបានចុះបញ្ជីជាមួយ ស៊ីប៊ីស៊ី ដើម្បីបង់សងកម្ចីផ្លូវការ អ្នកខ្ចីអាចបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារដោយពេញ ដោយមិនចាំបាច់មានបញ្ហានៅក្នុងប្រព័ន្ធឃ្លាំមើលនោះទេ ។

បន្ទាប់មក (ម្តងទៀត ដោយសារកម្ចីមិនផ្លូវការមានអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់) អ្នកខ្ចីភាគច្រើននឹងត្រូវយកកម្ចីពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដើម្បីបង់សងកម្ចីមិនផ្លូវការរបស់ពួកគេ មានន័យថាក៏ជាការខ្ចីពីអ្នកផ្តល់កម្ចីផ្លូវការដើម្បីសងទៅអ្នកផ្តល់កម្ចីផ្លូវការមួយទៀត ប៉ុន្តែប្រើប្រាស់អ្នកផ្តល់កម្ចីមិនផ្លូវការជាស្ពានចម្លង ដើម្បីបញ្ចៀសពីបញ្ហាផ្លូវច្បាប់ ។ អង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌ បានចងក្រងករណីជាច្រើន ដែលមន្ត្រីឥណទាននៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ លើកទឹកចិត្ត ឬបង្ខំឱ្យអ្នកខ្ចីអនុវត្តបែបនេះ ដោយករណីខ្លះទៀត ក៏បានធ្វើគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីណែនាំអ្នកខ្ចីឱ្យអ្នកផ្តល់កម្ចីមិនផ្លូវការ និងរង់ចាំពួកគេរហូតទទួលបានប្រាក់កម្ចី ។

$៩.០៧៣

ទំហំកម្ចីជាមធ្យមក្នុងឆ្នាំ២០២២

$៤.៣៨១

ប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យម នៅតំបន់ជនបទ ក្នុងឆ្នាំ២០២១

ទំហំកម្ចីឥណទានជាមធ្យម

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសបានរៀបរាប់ថា ទំហំឥណទានជាមធ្យម បានកើនឡើងយ៉ាងរហ័ស នៅរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ជាករណីដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយទិន្នន័យឧស្សាហកម្ម និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ពីប្រភពផ្សេងៗ ។

យោងតាមរបាយការណ៍ឆ្នាំ២០១៦ របស់សន្ទស្សន៍មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៃការទំនាក់ទំនង និងតិត្ថិភាពទីផ្សារ (MIMOSA) ទំហំកម្ចីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បានកើនឡើងលឿនជាង ៤ដងនៃប្រាក់ចំណូល ពីឆ្នាំ២០០៤ ដល់ឆ្នាំ២០១៤ ។[១១] ការស្ទង់មតិរបស់យើងខ្ញុំបង្ហាញថា នៅក្នុងរយៈពេល៩ឆ្នាំ ចាប់តាំងពីការកើនឡើងនៃទំហំកម្ចី បានបន្តនាំមុខការកើនឡើងនៃប្រាក់ចំណូល ទំហំកម្ចីជាមធ្យមក្នុងឆ្នាំ២០១២ ត្រូវបានរាយការណ៍ថា ២.៥៦៨ដុល្លារ ដោយកើនឡើងចំនួន ២៥៣% ហើយនៅរយៈពេល១០ឆ្នាំបន្ទាប់គឺ ៩.០៧៣ដុល្លារ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ ។ ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ នៅរយៈពេលដូចគ្នានេះ ស្ថិតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បង្ហាញពីប្រាក់ចំណូល ប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យម នៅតំបន់ជនបទ កើនឡើងពី ១.៦៤១ដុល្លារ ទៅ ៤.៣៨១ដុល្លារ មានន័យថាកើនឡើង ១៦៧% ដែលនេះតិចជាងកំណើននៃកម្ចីខ្លាំងណាស់ ។[១២] ការណ៍នេះ បណ្តាលឱ្យមនុស្សជាច្រើនជំពាក់បំណុល លើសឆ្ងាយពីប្រាក់ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់ពួកគេ ។

ទំហំកម្ចីជាមធ្យម និងប្រាក់ចំណូលតាមខ្នងផ្ទះ

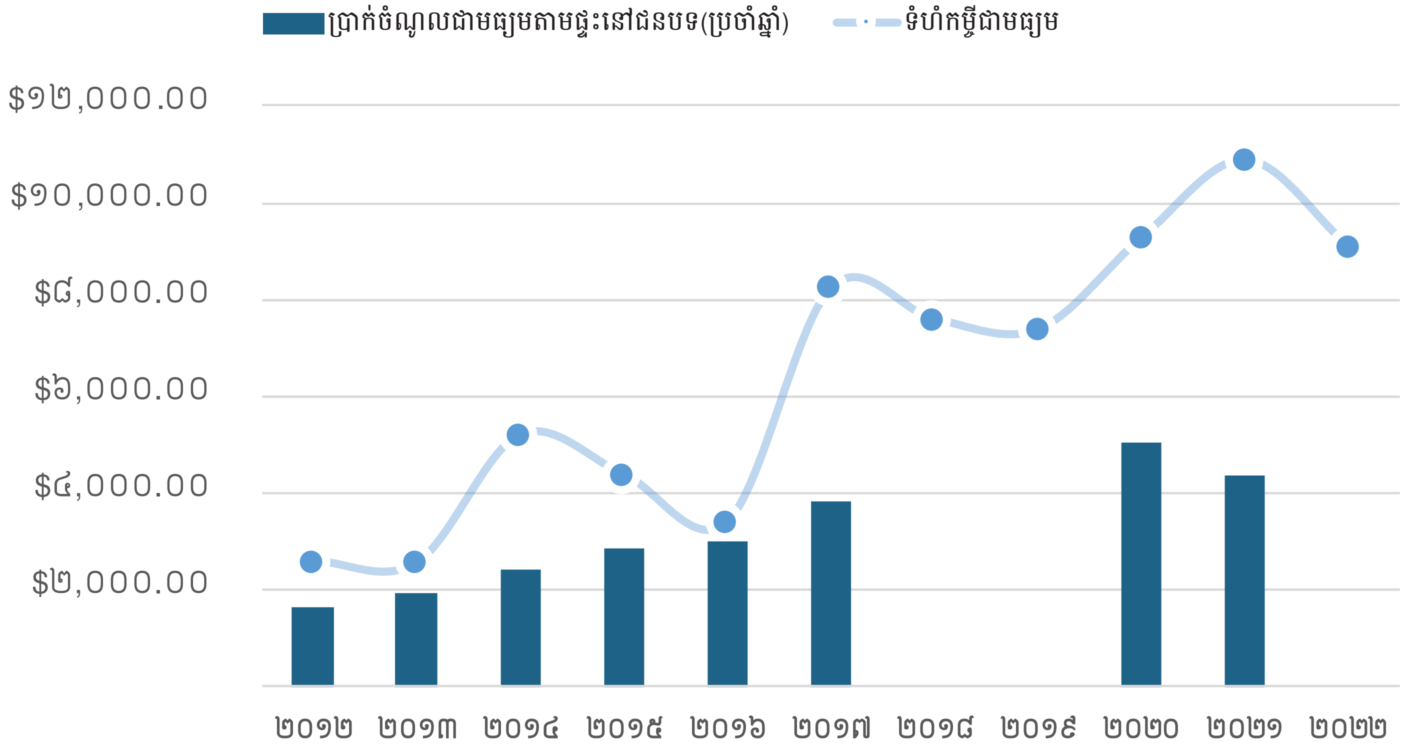

ទិន្នន័យទំហំកម្ចីពីអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ និងទិន្នន័យប្រាក់ចំណូលពីការស្ទង់មតិផ្ទៃកសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា (CSES) ។

[១១] កម្ពុជា៖ ទំហំឥណទាន និងការខ្ចីជាច្រើន" សន្ទស្សន៍មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៃការទំនាក់ទំនង និងតិត្ថិភាពទីផ្សារ (MIMOSA) ចេញផ្សាយខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦ ទំព័រទី៣ ។

[១២] "ការស្ទង់មតិអំពីសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម នៅកម្ពុជា" ដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ដកស្រង់ពី៖ https://www.nis.gov.kh/index.php/km/14-cses/12-cambodia-socio-economic-survey-reports

៦៧%

ភាគរយជាមធ្យមនៃការចំណាយប្រចាំខែលើការបង់សងបំណុល

២៧.៣%

នៃខ្នងផ្ទះសរុបដែលចំណាយប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមរបស់ពួកគេជាង ៧០% លើការបង់សងបំណុល

៩.៨%

នៃខ្នងផ្ទះសរុបដែលចំណាយប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមរបស់ពួកគេលើសពី ១០០% លើការបង់សងបំណុល

ប្រាក់ចំណូល និងការចំណាយលើការបង់សងបំណុល

គិតជាមធ្យម ការបង់សងបំណុលគឺមាន ៦៧% នៃការចំណាយសរុបប្រចាំខែរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមួយខ្នងផ្ទះ ។ ការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងនោះគឺ ២៧,៣% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះទាំងនោះ បានលើកឡើងថា ពួកគេកំពុងចំណាយប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេជាង៧០% ដើម្បីបង់សងបំណុល ជារៀងរាល់ខែ ។ ក្នុងនោះ ៩,៨% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះសរុប កំពុងចំណាយប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ ជាង១០០% ទៅលើការបង់សងបំណុលប្រចាំខែ ដោយធ្វើឱ្យពួកគេក្លាយទៅជាប្រជាពលរដ្ឋដែលងាយរងគ្រោះយ៉ាងខ្លាំង ។

នេះគឺជាស្ថានភាពដ៏គួរឱ្យព្រួយបារម្ភដែលនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋរាប់ម៉ឺននាក់ ស្ថិតក្នុងហានិភ័យនៃការបង្ខំឱ្យលក់ដី យកបំណុលបន្ថែម និងការលះបង់មួយចំនួនដូចជា ឱ្យកូនឈប់រៀន ឬកាត់បន្ថយអាហារបរិភោគ ដើម្បីសន្សំប្រាក់ទុកសងបំណុល ។ ករណីនេះ ក៏តំណាងឱ្យភាពបរាជ័យមួយផ្នែករបស់ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីផ្លូវការ ក្នុងការវាយតម្លៃឱ្យបានត្រឹមត្រូវពីប្រាក់ចំណូល និងលទ្ធភាពនៃការបង់សង មុនពេលសម្រេចផ្តល់កម្ចីឥណទានណាមួយ ។

ប្រសិនបើប្រៀបធៀបចំនួននៃការបង់សងបំណុល ទៅនឹងការចំណាយសរុប (ដោយមិនគិតពីប្រាក់ចំណូល ដូចខាងលើ) ចំនួនប្រជាជនដែលកំពុងចំណាយជាង ៧០% នៃការចំណាយសរុបរបស់ពួកគេ ក្នុងការបង់សងបំណុល នឹងកើនដល់ ៤៥% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះសរុប ។ បញ្ហានេះ ក៏ប៉ះពាល់អ្នកខ្ចីប្រាក់ដែលក្រីក្រជាងគេ ដោយក្នុងចំណោមអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ចំនួន ១២៩នាក់ ដែលបានលើកឡើងថា កំពុងមាន ឬធ្លាប់មានប័ណ្ណក្រីក្រ ៤៥,៧% នៃពួកគេ កំពុងចំណាយប្រាក់ ៧០% នៃការចំណាយសរុបប្រចាំខែរបស់ពួកគេទៅលើការបង់សងបំណុល ។

សារៈសំខាន់នៃការកម្រិត ៧០%

ករណីដែលអ្នកខ្ចីប្រាក់ជាង ១/៤ ចំណាយប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេជាង ៧០% លើការបង់សងបំណុលប្រចាំខែ មានន័យថាអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចីរបស់ពួកគេ បានរំលោភលើស្តង់ដារសកលនៃ Cerise+SPTF ។ ការកម្រិតដែលអាចជាបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់អ្នកខ្ចីជាច្រើនស្រាប់ទៅហើយនោះ គឺកំពុងត្រូវបានដាក់បន្ទុកបន្ថែមដោយអ្នកផ្តល់កម្ចីជាច្រើនករណីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។

Cerise+SPTF គឺជាអង្គការសមាជិកភាពមួយ ដែលផ្តោតលើការកំណត់ស្តង់ដារ សម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ។ Cerise+SPTF ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវ "ភាពជាអ្នកគ្រប់គ្រងនៃស្តង់ដារការពារអតិថិជន" តាមរយៈការបិទបញ្ចប់យុទ្ធនាការវៃឆ្លាត (Smart Campaign) ក្នុងឆ្នាំ២០២០ ហើយគេហទំព័ររបស់ពួកគេបង្ហាញពីឃ្លោងឃ្លាមួយចំនួនដូចជា "ដំបូង កុំធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់ ។ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវចាត់វិធានការចាំបាច់ផ្សេងទៀតដែរ" ។

នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ Cerise+SPTF បានចេញផ្សាយការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពមួយស្តីពី "ស្តង់ដារសកលសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថាន" ។ ក្នុងការវាស់ស្ទង់កិច្ចគាំពារអតិថិជននៃស្តង់ដារទាំងនេះ ស្តង់ដារ ៤.A.១.១.១ បានបញ្ជាក់ថាអ្នកខ្ចីប្រាក់ម្នាក់ មិនគួរចំណាយប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេច្រើនជាង ៧០% ដើម្បីបង់សងបំណុលសរុបប្រចាំខែនោះទេ ។ គិតត្រឹមខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣ គេហទំព័ររបស់ Cerise+SPTF បានចុះឈ្មោះស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាចំនួន៨ ដែលទទួលបាន "វិញ្ញាបនបត្រការពារអតិថិជនយ៉ាងសកម្ម" ។

ក្នុងចំណោមស្ថាប័នទាំង៨ មានស្ថាប័នចំនួន៦ ដែលត្រូវបានរាយការណ៍ថាជា ស្ថាប័នផ្តល់កម្ចីឥណទានដល់អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ ។ ៥ក្នុងចំណោម៦ស្ថាប័ននោះ មានអតិថិជនកំពុងជំពាក់បំណុលដែលបានលើកឡើងថាកំពុងប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេជាង ៧០% ទៅបង់សងបំណុលប្រចាំខែ ។

តើអ្នកមានអារម្មណ៍ថា គ្រួសាររបស់អ្នកជាប់ជំពាក់បំណុលច្រើនពេកទេ?

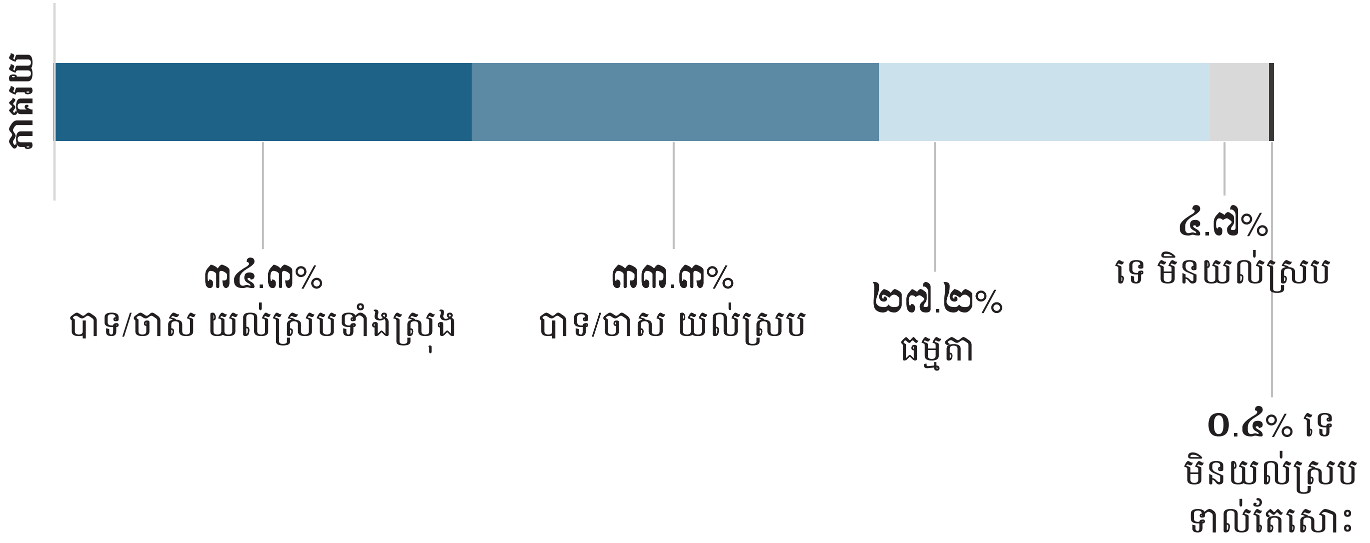

ច្រើនជាង២/៣នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ បានយល់ស្របទាំងស្រុង (៣៤,៣%) ឬយល់ស្រប (៣៣,៣%) ថា គ្រួសាររបស់ពួកគេ ជាប់ជំពាក់បំណុលច្រើនពេក ។ មានតែ ៥,១% នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ប៉ុណ្ណោះដែលគិតថា ពួកគេមិនមានបំណុលច្រើនពេកទេ ។

តើកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប៉ះពាល់ប្រាក់ចំណូលគ្រួសាររបស់អ្នកដូចម្តេច?

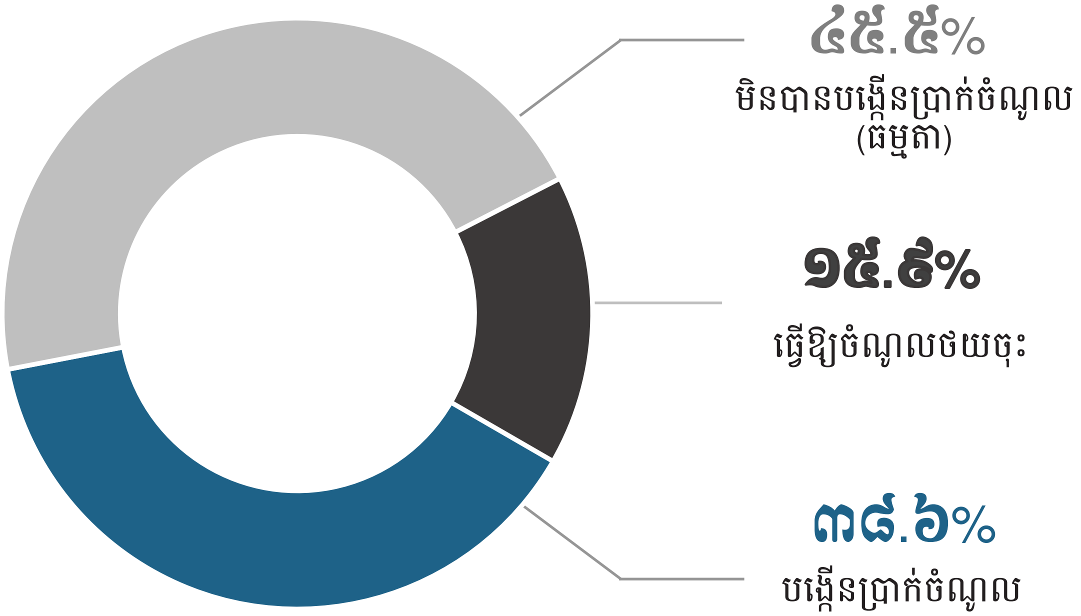

ភាគច្រើននៃអ្នកខ្ចី មានអារម្មណ៍ថា កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគាររបស់ពួកគេ មិនបានប៉ះពាល់ដល់ប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ (៤៥,៥%) ឬធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ (៣៨,៦%) ខណៈដែល មួយចំនួនតូចមានអារម្មណ៍ថា កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគាររបស់ពួកគេ បានធ្វើឱ្យធ្លាក់ចុះនូវប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេ (១៥,៩%) ។

៩២,២%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប ត្រូវបានទាមទារឱ្យដាក់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីជាទ្រព្យធានាយ៉ាងតិចមួយ

០,៣%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប ត្រូវបានទាមទារឱ្យផ្តល់ផែនការអាជីវកម្ម ដើម្បីទទួលបានកម្ចីមួយ

ទ្រព្យធានា និងការទទួលបានកម្ចី

ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី គឺជាតម្រូវការសំខាន់ជាងគេក្នុងការទទួលបានកម្ចីឥណទាននៅកម្ពុជា ។ ជាង ៩២% នៃប្រជាពលរដ្ឋតាមខ្នងផ្ទះ (៦៦១ខ្នងផ្ទះ) ត្រូវបានតម្រូវឱ្យដាក់បញ្ចាំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ដើម្បីធានាក្នុងការទទួលបានកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។

ត្រឹមតែ ៥០% ប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវបានតម្រូវឱ្យផ្តល់ឯកសារបញ្ជាក់ពីប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ ខណៈដែល ២០% បានរាយការណ៍ថា ពួកគេក៏ត្រូវផ្តល់ឯកសារបញ្ជាក់ប្រាក់ចំណូលពីកូន ឬសមាជិកគ្រួសារផ្សេងទៀត ។

ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៣០៩ខ្នងផ្ទះ ត្រូវដាក់ធានាប្លង់ទន់យ៉ាងតិចមួយ (៤៣.៣%) និង៣៥៩ខ្នងផ្ទះទៀត ដាក់ធានាប្លង់រឹងយ៉ាងតិចមួយ (៥០,៣%) ដើម្បីយកកម្ចីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។[១៣] ខ្នងផ្ទះចំនួន៧ ត្រូវបានទាមទារឱ្យដាក់ធានាទាំងប្លង់រឹង និងប្លង់ទន់ ដោយនេះមានន័យថា ខ្នងផ្ទះចំនួន៦៦១ ត្រូវបានទាមទារឱ្យដាក់ធានានូវប្លង់ដីយ៉ាងតិចមួយ សម្រាប់កម្ចីឥណទានខ្នាតតូច (៩២,២% នៃអ្នកដែលបានផ្តល់បទសម្ភាសន៍សរុប) ។

លើសពីការដាក់ទ្រព្យធានា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ជាញឹកញាប់ក៏បានទាមទារឱ្យមានអ្នកធានា (៤៧,៥%) ឬហត្ថលេខាពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (៥៥,២%) ដើម្បីអាចទទួលបានកម្ចី ។ អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ត្រឹមតែ២នាក់ប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោម ៧១៤នាក់ ដែលបានលើកឡើងថា ពួកគេត្រូវបានតម្រូវឱ្យធ្វើផែនការអាជីវកម្ម ដើម្បីទទួលបានកម្ចីឥណទាន ។

ឯកសារតម្រូវ ដើម្បីទទួលបានឥណទានពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

ឯកសារដែលតម្រូវ ដើម្បីទទួលបានឥណទាន	ចំនួន	ភាគរយ
ហត្ថលេខាពីអាជ្ញាធរ	៣៩៤	៥៥.២%
ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី (ប្លង់រឹង)	៣៥៩	៥០.៣%
ភស្តុតាងបញ្ជាក់ប្រាក់ចំណូលពីប្តីឬប្រពន្ធ	៣៥៧	៥០.០%
អ្នកធានា	៣៣៩	៤៧.៥%
ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី (ប្លង់ទន់)	៣០៩	៤៣.៣%
ភស្តុតាងបញ្ជាក់ប្រាក់ចំណូលពីកូនឬគ្រួសារផ្សេងទៀត	១៤៧	២០.៦%
សាក្សី	៧៩	១១.១%
បញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀត	៤	០.៦%
ផែនការអាជីវកម្ម	២	០.៣%
ផ្សេងទៀត	៩	១.៣%

ចម្លើយលើសពីមួយត្រូវបានទទួលយក ។ ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន៧ខ្នងផ្ទះ បានដាក់ប្លង់រឹង និងប្លង់ទុន ជាទ្រព្យធានា ។

[១៣] ប្លង់ "រឹង" ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថានៅថ្នាក់ជាតិ ខណៈដែលប្លង់ "ទន់" ត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។ ប្លង់ទាំងពីរ ជាទូទៅ ត្រូវបានទទួលយកជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីកម្មសិទ្ធិដីធ្លីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងធ្វើជាទ្រព្យធានា សម្រាប់កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងរបាយការណ៍ស្តីពី "ការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ៖ ការបាត់បង់ដីធ្លី និងការរំលោភបំពានក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា" ដកស្រង់ពី៖ https://www.mficambodia.com/reports/Report-CollateralDamage-2019-km.pdf

៩,៧%

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ មិនបានអាន កិច្ចសន្យា ហើយមន្ត្រីឥណទានមិនបាន ពន្យល់ពីកិច្ចសន្យានោះទៅកាន់ពួកគេ

ការអាន និងឈ្វេងយល់ពីកិច្ចសន្យា

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ត្រឹម ៣៦% ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោម ៧១៣នាក់ ដែលបានលើកឡើងថា បានអានកិច្ចសន្យាដោយខ្លួនឯង ។ នេះអាច ជាការឆ្លុះបញ្ចាំង ពីអត្រាទាបនៃអក្ខរកម្ម និងភាពស្មុគស្មាញ ក៏ដូចជារយៈពេលមធ្យមនៃកិច្ចសន្យាកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។

ទោះបីជាយ៉ាងណា មន្ត្រីឥណទានជារឿយៗបានផ្តល់សេចក្តីសង្ខេបនៃកិច្ចសន្យា (៨៩%) ទោះបីជាការស្ទង់មតិមិនបានសួរពីព័ត៌មានលម្អិតនៅក្នុងនោះក៏ដោយ ។ អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ៦៩នាក់ ស្មើនឹង ៩,៧% បានរៀបរាប់ថា ពួកគេមិនបានអានកិច្ចសន្យា ហើយមិនទទួលបានការពន្យល់ពីមន្ត្រីឥណទានទេ មានន័យថាពួកគេមិនដឹងពីអ្វីដែលបានសរសេរនៅក្នុងឯកសារកម្ចីឥណទាននោះតែម្តង ។

អ្នកខ្ចីដែលបានអានកិច្ចសន្យា

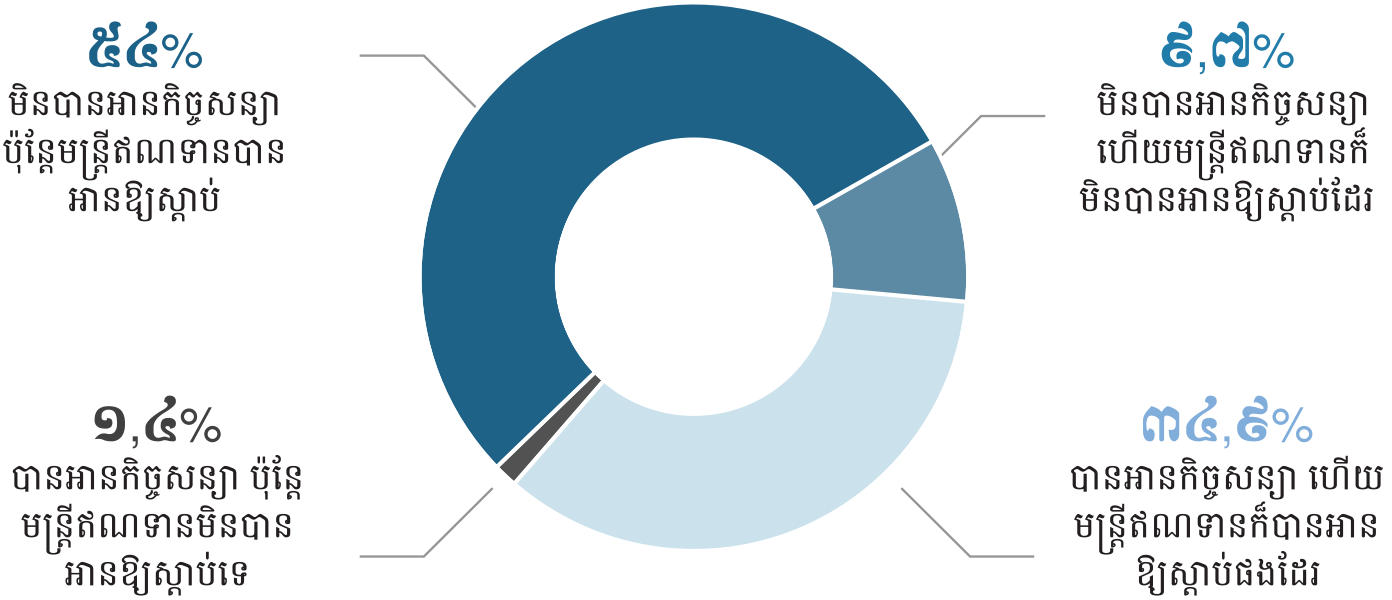

---

[១៤] ផ្អែកលើកិច្ចសម្ភាសន៍រាប់រយកន្លងមកជាមួយអ្នកខ្ចីប្រាក់ ដែលធ្វើឡើងដោយអង្គការលីកាដូ និងអង្គការសមធម៌កម្ពុជា សេចក្តីសង្ខេបនេះ ភាគច្រើនរួមបញ្ចូលព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុបឋម (ដូចជាចំនួនកម្ចី រយៈពេលនៃកម្ចី អត្រាការប្រាក់ និងកាលវិភាគបង់សង) ប៉ុន្តែខ្វះព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យធានា ការយឹតយ៉ាវក្នុងការបង់សង ឬការរឹបអូស ។

៤៤,២%

អ្នកខ្ចីប្រាក់ ដែលជឿថាដីធ្លីរបស់ពួកគេនឹងត្រូវរឹបអូសប្រសិនបើខកខានបង់សង

១,៤%

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ ដែលបានគិតថា ដីធ្លីរបស់ពួកគេ អាចនឹងត្រូវរឹបអូសតាមរយៈដំណើការតុលាការក្នុងករណីខកខានបង់សង

ការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរផ្សេងទៀត បញ្ជាក់ថា ទោះបីជាមន្ត្រីឥណទាន ឬអ្នកខ្ចី បានអានសេចក្តីសង្ខេបនៃកិច្ចសន្យា និងព័ត៌មានសំខាន់ៗដូចជា ដំណើរការរឹបអូសតាមផ្លូវច្បាប់ក៏ដោយ ក៏ជាក់ស្តែងមិនត្រូវបានឃើញថា អាចធ្វើទៅរួចពិតប្រាកដនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទេ ។

ជាឧទាហរណ៍ ទោះបីជាអត្រាខ្ពស់នៃការដាក់ទ្រព្យធានា អ្នកខ្ចីប្រាក់ជាងពាក់កណ្តាលមិនបានគិតថា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ អាចនឹងរឹបអូសទ្រព្យធានារបស់ពួកគេទេប្រសិនបើពួកគេគ្មានលទ្ធភាពសង ។

លើសពីនេះទៀត ភាគច្រើននៃ ៤៤,២% នៃអ្នកខ្ចីប្រាក់ ដែលគិតថា អ្នកផ្តល់កម្ចីរបស់ពួកគេ អាចរឹបអូសដីរបស់ពួកគេ ក្នុងករណីដែលពួកគេមិនអាចបង់សងវិញ គិតថា ដំណើរការនេះមិនបានកើតឡើងតាមអ្វីដែលគួរតែធ្វើ ផ្អែកតាមច្បាប់កម្ពុជានោះទេ ។

ត្រឹមតែ៣,២%នៃពួកគេ បានគិតថា ការខកខានបង់សងអាចនឹងពាក់ព័ន្ធតុលាការ ដូចអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១ និងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៧ (១,៤%នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ទាំងអស់) ។ ដូចគ្នានេះដែរ ៤០% នៃពួកគេ គិតថា ដំណើរការនេះអាចនឹងជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយ ៣២,៥% គិតថា មន្ត្រីឥណទាន អាចនឹងរឹបអូសទ្រព្យធានារបស់ពួកគេ និង ៣៤,១% មិនដឹងថា អាចនឹងមានអ្វីកើតឡើង ។

ករណីនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារនៅកម្ពុជា ក្នុងការបញ្ចៀសដំណើរការរឹបអូស ហើយអនុវត្តការដាក់សម្ពាធទៅលើអ្នកខ្ចីប្រាក់ ឱ្យបង្ខំចិត្តដាក់លក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដើម្បីសងបំណុលដោយគ្មានការសម្រេចពីតុលាការ ។ ម្តងទៀត ការរកឃើញនេះ ស៊ីគ្នានឹងរបាយការណ៍គុណភាពជាច្រើនរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សហជីព និងសហគមន៍ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលបានធ្វើឡើងតាំងពីឆ្នាំ២០១៩ ដោយបានរៀបរាប់លម្អិតពីវិធីសាស្ត្របង្ខិតបង្ខំ នៅក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ។

តើដីធ្លីរបស់អ្នកនឹងត្រូវរឹបអូសដូចម្តេចដែរប្រសិនបើខកខានបង់សង?

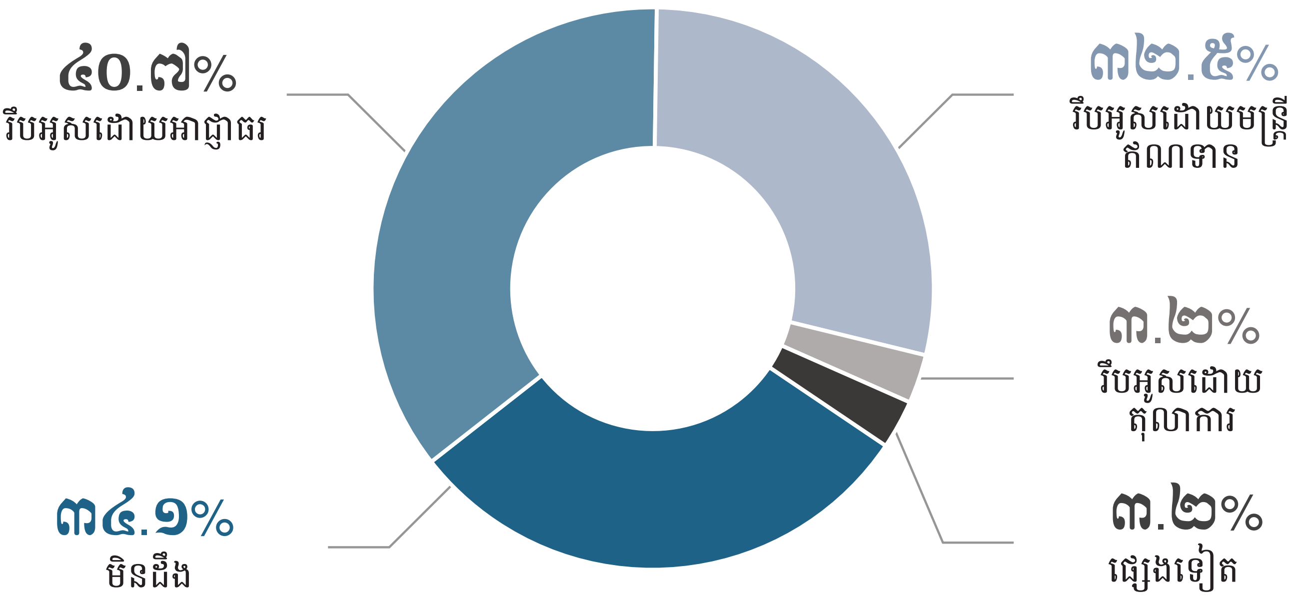

៣១៧ ខ្ទង់ផ្ទះជឿថា ដីធ្លីរបស់ពួកគេនឹងត្រូវរឹបអូសក្នុងករណីខកខានការបង់សង ។

ផលប៉ះពាល់ និង ការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស

៦,១%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប បានលើកឡើងថា បានលក់ដី ដើម្បីសងបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

ការលក់ដី និងទ្រព្យសម្បត្តិដោយសារជំពាក់បំណុល

ក្នុងចំណោម ៧១៧ខ្នងផ្ទះ ដែលបានធ្វើបទសម្ភាសន៍ ៤៨ខ្នងផ្ទះ (៦,៧%) បានរាយការណ៍ពីការលក់ដី ដើម្បីសងបំណុល ហើយ ៤៤ខ្នងផ្ទះ បានរាយការណ៍ពីការលក់ដី ដើម្បីបង់សងបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ (៦,១%នៃអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍ទាំងអស់) ខណៈដែល ៤ខ្នងផ្ទះ ទៀតលក់ដីដើម្បីសងបំណុលឯកជន ។

នេះគឺស្រដៀង ទៅនឹងការរកឃើញនៃរបាយការណ៍របស់ INEFដែរ ដែលបានរកឃើញថា ៦,២% នៃគំរូរបស់ពួកគេបានលក់ដី ដើម្បីសងបំណុលឥណទានខ្នាតតូច ។[១៥] របាយការណ៍ INEF បានរកឃើញថា នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ខ្នងផ្ទះប្រមាណជា ១៦៧,០០០ ត្រូវបានបាត់បង់ស្រដៀងគ្នា តាមរយៈការលក់ដីដោយសារបញ្ហាបំណុលនេះ ។

បន្ទុកបំណុលដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកំពុងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរជាច្រើនគ្រួសារ បង្ហាញថា តួលេខដ៏អាក្រក់នេះ នឹងបន្តកើនឡើង លុះត្រាតែមានបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុគ្រោះបំណុល និងការប្រគល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីឱ្យទៅអ្នកខ្ចីប្រាក់វិញ ។

៤ ក្នុងចំណោម ៤៨ករណីនៃការលក់ដី ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីបង់សងបំណុលមិនផ្លូវការ ។ ក្នុងនោះមាន២ករណី ដែលកម្ចីមិនផ្លូវការត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីយកទៅសងកម្ចីឥណទានផ្លូវ

[១៥] របាយការណ៍របស់ វិទ្យាស្ថានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និងសន្តិភាព (INEF) ស្តីពី "មីក្រូ" ហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា៖ ការអភិវឌ្ឍន៍ បញ្ហាប្រឈម និងអនុសាសន៍" ទំព័រទី៧៣ ដកស្រង់ពី៖ https://geswiss-ude.de/wp-content/uploads/2023/01/AVE-30-b-micro-finance-in-cambodia.pdf

២៥%

នៃខ្នងផ្ទះសរុបដែលបានលក់ដី គឺជាអ្នកដែលធ្លាប់មាន ឬកំពុងមានប័ណ្ណក្រីក្រ

ការជាមួយមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដែលនេះបង្ហាញដោយប្រយោលថា មូលហេតុនៃការលក់ដីទាំងនេះគឺដោយសារ កម្ចីឥណទានផ្លូវការ ។ ចំណែកឯករណី២ទៀត អ្នកខ្ចីប្រាក់ក៏មានប្រវត្តិយកកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារផង និងកម្ចីមិនផ្លូវការផង ប៉ុន្តែភាពមានកម្រិតនៃការស្ទង់មតិ (ដូចជាអ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍មិនចាំកាលបរិច្ឆេទកម្ចី) បានធ្វើឱ្យមានផលវិបាកក្នុងការវាយតម្លៃពីហេតុផលដែលការលក់ដីទាំងនោះ អាចកើតមានឡើង ។

២៥% នៃចំនួនខ្នងផ្ទះដែលបានលក់ដី គឺជាប្រជាពលរដ្ឋដែលមានប័ណ្ណក្រីក្រ ឬក៏ធ្លាប់ត្រូវបានកំណត់ថា ជាជនក្រីក្រ ទោះបីជាប្រជាពលរដ្ឋតាមខ្នងផ្ទះទាំងនោះ មានតែ ១៧,៥% នៃគំរូសរុបក៏ដោយ ។

ការលក់ដី ដោយសារការជាប់ជំពាក់បំណុល ពីសំណាក់អ្នកដែលមានប័ណ្ណក្រីក្រ

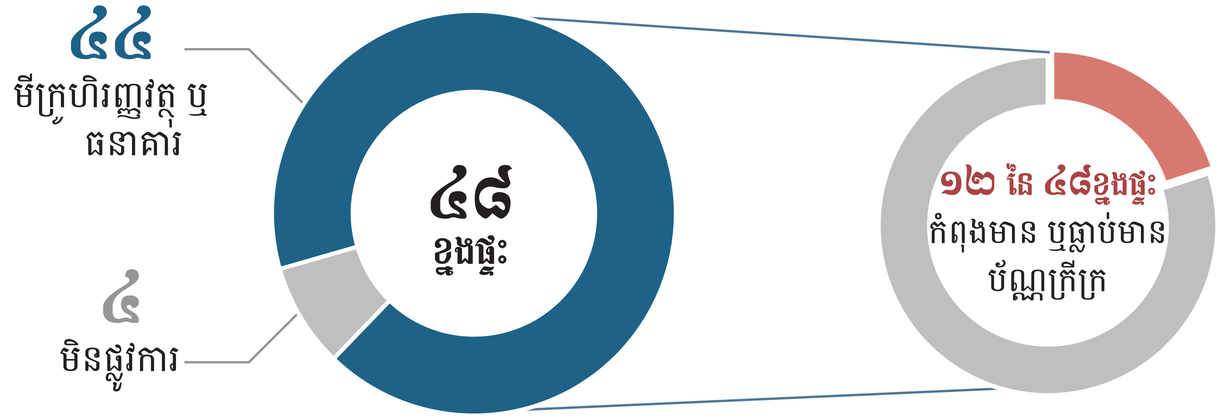

ក្នុងចំណោមអ្នកផ្តល់កម្ចីដ៏ច្រើន (ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានច្រើនជាង ១% នៃកម្ចីទាំងអស់ក្នុងការស្ទង់មតិ) គ្រឹះស្ថានទាំងអស់ មានអតិថិជនរាយការណ៍ពីការលក់ដី ដើម្បីសងគ្រឹះស្ថានទាំងនោះ ។ នេះបញ្ជាក់ពី មូលហេតុដ៏ទូលំទូលាយ និងជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធនៃការលក់ដីដោយសារបញ្ហាបំណុល ដែលមិនត្រូវបានចាត់ទុកជា "បុគ្គលប្រព្រឹត្តអាក្រក់" ប៉ុន្តែគឺជាសារៈសំខាន់នៃវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាទៅវិញ ។

ការលក់ដី ដោយសារការជាប់ជំពាក់បំណុល បែងចែកតាមស្ថាប័ន ឬអ្នកផ្តល់កម្ចីនីមួយៗ

ស្ថាប័ន ឬអ្នកផ្តល់កម្ចី	ដីចំការ	ដីលំនៅឋាន	សរុប
ប្រាសាក់	៩	៥	១៤
អេស៊ីលីដា	៨	១	៩
អម្រឹត	៧		៧
ដាប់ប៊ែលយូ ប៊ី ហ្វាយនែន	៤	១	៥
កម្ចីក្រៅផ្លូវការ	៤		៤
អេអឹមខេ	៣	១	៤
ស្ថាបនា	៣		៣
អិលអូអិលស៊ី	៣		៣
ផ្សេងទៀត	២	១	៣
ហត្ថា	១	១	២
សរុប	៤០	១០	៥៤

ខ្នងផ្ទះមួយចំនួន បានលក់ដីដើម្បីបង់សងអ្នកផ្តល់កម្ចីជាច្រើន ។

១១,៩%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប បានលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដើម្បីបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

លើសពីការលក់ដី អ្នកខ្ចីប្រាក់ជាច្រើនត្រូវលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬសន្សំប្រាក់ ដូចជាគ្រឿងមានតម្លៃ ដើម្បីសងបំណុលវិញ ។ ការលក់ទាំងនេះ ជារឿយៗ ធ្វើឱ្យបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងគ្រួសារសម្រាប់រកប្រាក់ចំណូលដូចជា ម៉ូតូ និងសត្វចិញ្ចឹម ឬកាត់បន្ថយការសន្សំនៅក្នុងគ្រួសារ (ជាទូទៅជាគ្រឿងអលង្ការ) ។ ការណ៍នេះ ធ្វើឱ្យធ្លាក់ចុះនៃសមត្ថភាព និងស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែងរបស់គ្រួសារដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនៅថ្ងៃអនាគត។

ក្នុងចំណោម ៧១៧ខ្នងផ្ទះ មាន៨៥ខ្នងផ្ទះ បានលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដើម្បីសងបំណុល (១១,៩%) ។

តើទ្រព្យសម្បត្តិអ្វីដែលអ្នកបានលក់ ដើម្បីបង់សងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ?

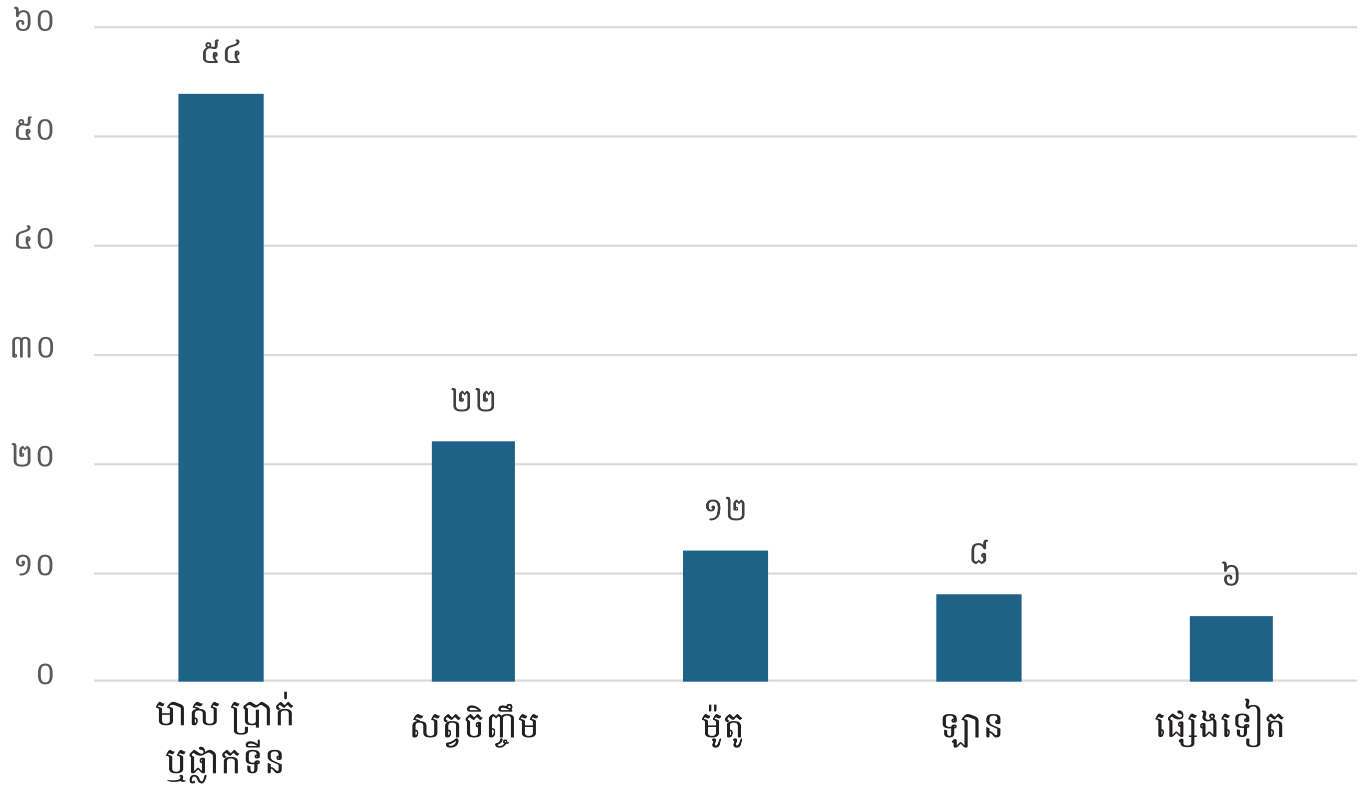

៨៥ខ្នងផ្ទះ បានលក់ទ្រព្យសម្បត្តិ ប៉ុន្តែផ្ទះខ្លះបានលក់ទ្រព្យសម្បត្តិជាច្រើនប្រភេទ ដូចនេះតួលេខតារាងខាងលើ មិនស្មើចំនួន៨៥ទេ ។

នៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះមានកុមារ៖

១.១៥៦នាក់

ជាសមាជិកគ្រួសារតាមខ្នងផ្ទះសរុប មានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ

៩០នាក់

រកប្រាក់ ដើម្បីជួយផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ

៥១នាក់

រកប្រាក់ ដើម្បីតែយកទៅសងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

៨៧នាក់

បានបោះបង់ការសិក្សា (សម្រាប់ហេតុផលណាមួយ)

៤១នាក់

បានបោះបង់ការសិក្សា ដោយសារតែកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

ផលប៉ះពាល់លើកុមារ៖ ពលកម្មកុមារ និងការបោះបង់ការសិក្សា

ពេលខ្លះ គ្រួសារជាច្រើន ដែលកំពុងប្រឈមនឹងបញ្ហាលំបាកក្នុងការបង់សងបំណុល បានឱ្យកូនរបស់ពួកគេឈប់រៀន ដើម្បីជៀសវាងពីការបង់ថ្លៃសាលា ។[១៦] កុមារអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ ក៏ធ្វើការដើម្បីជួយឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេ សងបំណុលដែរ ។ ផលប៉ះពាល់ទាំងពីរនេះ កើតឡើងជាមួយគ្នាជារឿយៗ ។

ពលកម្មកុមារ ដែលត្រូវបានឱ្យនិយមន័យយ៉ាងទូលំទូលាយថាជាពលកម្មដែលរំខានដល់ការអប់រំរបស់កុមារ ជញ្ជក់ផលប្រយោជន៍ គ្រោះថ្នាក់ ឬមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ការលូតលាស់ផ្នែករូបរាងកាយ សង្គម ឬផ្លូវចិត្តរបស់ពួកគេ មិនមែនបណ្តាលមកពីបំណុលទាំងស្រុងនោះទេ ទោះបីជារឿងនេះជារឿយៗកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងៗដោយសារសម្ពាធកម្ចីហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារដែលមានទំហំធំជាងឆ្ងាយពីប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ ។

កុមារ ៤១នាក់ ដែលឈប់រៀន ដោយសារកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ គឺស្ថិតក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋ ២១ខ្នងផ្ទះ (២,៩% នៃខ្នងផ្ទះសរុប) ។ កុមារសរុប ៨៧នាក់ នៅក្នុងការស្ទង់មតិ បានឈប់រៀន ដូច្នេះតួលេខកុមារ ៤១នាក់ ដែលបានឈប់រៀនដោយសារបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ បង្ហាញថា កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ គឺស្មើនឹងតួលេខកុមារឈប់រៀនជិត២ដង ក្នុងចំណោមគ្រួសារតាមខ្នងផ្ទះដែលជំពាក់កម្ចីឥណទានខ្នាតតូចផ្លូវការ ។

លើសពីនេះ កុមារស្ទើរតែទាំងអស់ ដែលកំពុងរកប្រាក់ចំណូល ដើម្បីជួយបង់សងបំណុល (៥១នាក់) ហើយក៏បានឈប់រៀនដែរ (៤៩នាក់) ទាំងដោយសារបំណុល (៤១នាក់) និងហេតុផលផ្សេងទៀត (៨នាក់) ។ អាយុរបស់កុមារ ៥១នាក់ ដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងជួយសងបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ គឺនៅចន្លោះពី១០ឆ្នាំ ទៅ ១៧ឆ្នាំ ។

---

[១៦] "ថ្លៃចំណាយមិនផ្លូវការ" នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំសាធារណៈដែលឥតគិតថ្លៃ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា បានកើតឡើងរាប់ទសវត្សរ៍មកហើយ ហើយកម្រៃអាចលើសពី ១០០ដុល្លារក្នុងមួយខែ សម្រាប់សិស្សអនុវិទ្យាល័យ ។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើល៖ ការទប់ស្កាត់ថ្លៃចំណាយមិនផ្លូវការ និងការបង្រៀនឯកជន នៃការអប់រំមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា" ដោយកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNDP) ចេញផ្សាយឆ្នាំ២០១៤ ដកស្រង់ពី៖ https://ticambodia.org/library/wp-content/files_mf/1437033856CurbingPrivateTutoringInformalFeesinCambodiaBasicEducation.pdf

ប្រភេទពលកម្មដែលកុមារទាំងនេះធ្វើ បង្ហាញថា ក្រៅពីការរំខានដល់ការអប់រំរបស់កុមារ ភាគច្រើននៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនោះ គឺទំនងជា មិនបានកំណត់អាយុត្រឹមត្រូវ និងមានគ្រោះថ្នាក់ ឬការគំរាមកំហែងដល់ការលូតលាស់ផ្នែកសង្គម សុខភាព រូបរាងកាយ ឬផ្លូវចិត្ត របស់ពួកគេ ។

ដូចគ្នានឹងការលក់ដីដោយបង្ខំដែរ ការប្រើប្រាស់ពលកម្មកុមារក្នុងការបង់សងបំណុលគឺ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអ្នកខ្ចីប្រាក់របស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ ដោយម្តងទៀតឆ្លុះបញ្ចាំងថា នេះមិនមែនជាបញ្ហាសម្រាប់អ្នកផ្តល់កម្ចីឥណទានមួយទេ ប៉ុន្តែជាបញ្ហាជាប្រព័ន្ធនៅទូទាំងវិស័យនេះតែម្តង ។

អាយុរបស់កុមារ ដែលធ្វើការរកប្រាក់ ដើម្បីសងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

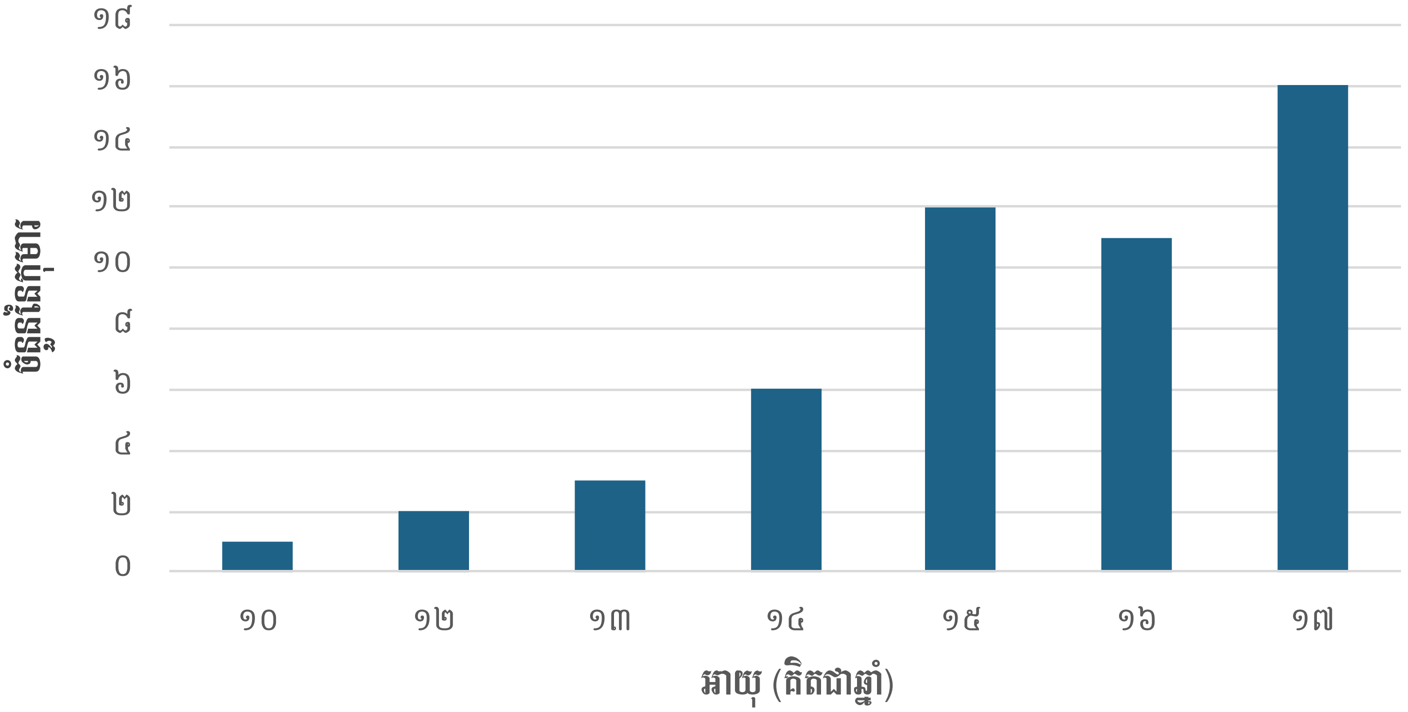

មុខរបររបស់កុមារដែលធ្វើការរកប្រាក់ ដើម្បីសងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ

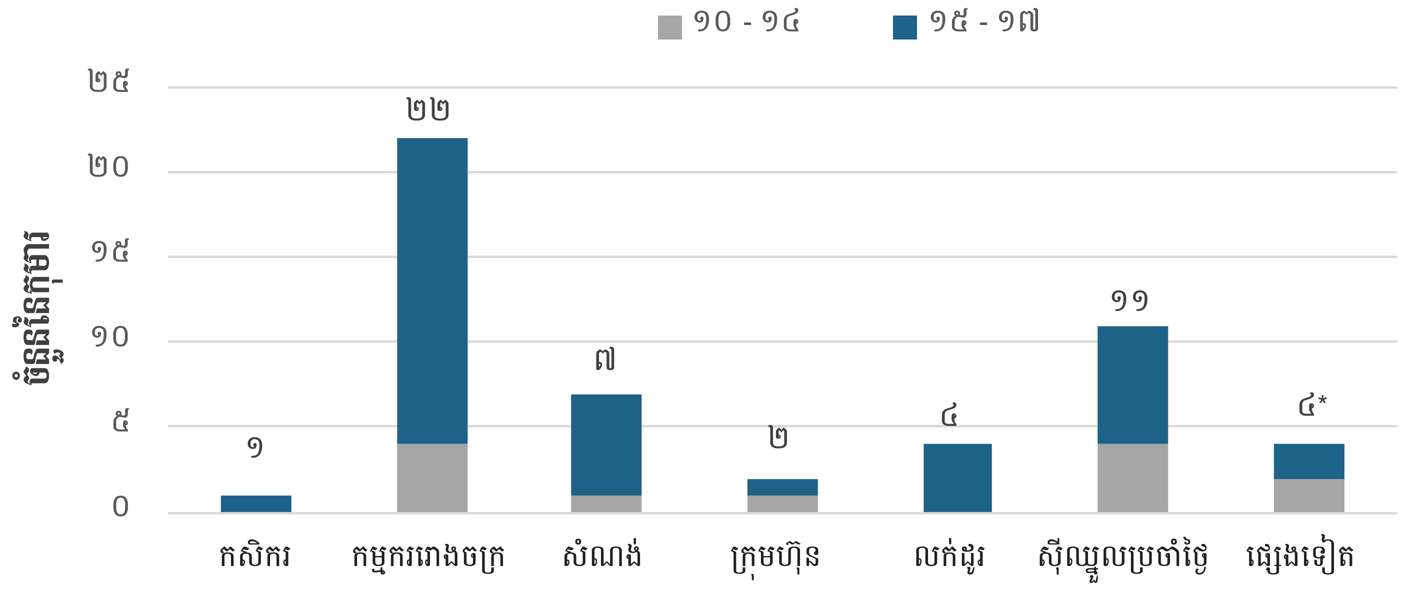

កុមារ២នាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងប្រភេទ "ផ្សេងទៀត" មិនបានឈប់រៀន ដោយពួកគេត្រូវបានកំណត់ថាជា "សិស្ស" ។

តើកុមារធ្វើការរកប្រាក់ ដើម្បីសងកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារមួយណា?

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ	ក្មេងប្រុស		ក្មេងស្រី		សរុប
	នៅរៀន	ឈប់រៀន	នៅរៀន	ឈប់រៀន	
អេស៊ីលីដា		១		៣	៤
ហត្ថា				១	១
ដាប់ប៊ែលយូ ប៊ី ហ្វាយនែន	១	៣		១	៥
ស្ថាបនា		១		២	៣
អេអឹមខេ		៥		៩	១៤
ប្រាសាក់		៤		៤	៨
វិលអូវិលស៊ី		៣	១		៤
អម្រឹត		៤		៧	១១
ស្ថាប័នផ្សេងទៀត		៣		៣	៦
សរុប	១	២៤	១	៣០	៥៦*

*ចំនួនកុមារ៥១នាក់ ។ កុមារខ្លះ បានជួយបង់សងកម្ចីឥណទានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារជាច្រើន ដូច្នេះចំនួនសរុបក្នុងតារាងមិនស្មើចំនួន ៥១នោះទេ ។

១៨,៣%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប ដែលបានលើកឡើង ពីការកាត់បន្ថយអាហារបរិភោគ ក្រោយពេលយកកម្ចី

៨.៥%

នៃខ្នងផ្ទះសរុប ដែលពុំមានអាហារ បរិភោគគ្រប់គ្រាន់

អសុវត្ថិភាពស្បៀង

១៨,៣% នៃអ្នកខ្ចី បានលើកឡើងថា ការកាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារ ក្រោយពេលជាប់ជំពាក់កម្ចីឥណទាន ខណៈដែលមានតែ ៤,៥% ប៉ុណ្ណោះដែលបានលើកឡើងពី ផលវិជ្ជមានលើការបរិភោគអាហាររបស់ពួកគេ ។ អ្នកខ្ចីប្រាក់ភាគច្រើនបានឆ្លើយតបថា ពុំមានការប្រែប្រួលឡើយ ។

នៅក្នុងសំណួរដាច់ដោយឡែកមួយទៀត អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍៦១នាក់ (៨៥%) បាននិយាយថា គ្រួសាររបស់ពួកគេ គ្មានអាហារបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ទេ ។ ច្រើនជាងពាក់កណ្តាលនៃប្រជាពលរដ្ឋ ៦១ខ្នងផ្ទះនេះ គឺស្ថិតក្នុងចំណោម ១៨,៣% នៃខ្នងផ្ទះសរុប ដែលកាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារក្រោយពេលជាប់បំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។ ករណីនេះបង្ហាញថា ក្នុងចំណោមគ្រួសារទាំងអស់ដែលគ្មានអាហារបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ មានជាងពាក់កណ្តាលដែលមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើការបរិភោគអាហាររបស់ពួកគេ ដោយសារកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។

តើគ្រួសារអ្នកបរិភោគអាហារក្នុងកម្រិតណា ក្រោយពេលជាប់កម្ចី?

តើអ្នកមានអារម្មណ៍ថា គ្រួសាររបស់អ្នកមានអាហារបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ដែរទេ?

៥,១%

អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍លើកឡើងពីការបរិភោគអាហារតិចជាងមុនពេលយកកម្ចី ហើយគ្រួសាររបស់ពួកគេពុំមានអាហារគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបរិភោគទេ

ភាពញឹកញាប់នៃផលប៉ះពាល់

ទិន្នន័យនៅក្នុងការស្ទង់មតិ អនុញ្ញាតឱ្យយើង ប៉ាន់ប្រមាណពីភាគរយនៃចំនួនខ្នងផ្ទះទាំងអស់ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងជាប់បំណុលផ្លូវការរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ (៨១,៧%) ។ ការប៉ាន់ស្មាននេះ គឺស្ទើរតែដូចគ្នាទៅនឹងអត្រានៃការជ្រៀតចូលនៃកម្ចីផ្លូវការ ដែលត្រូវបានរាយការណ៍ដោយការស្ទង់មតិបែបបរិមាណ ក្រោមការគាំទ្រជំនួយថវិកាឧស្សាហកម្មនេះ កាលពីឆ្នាំ២០១៧ (៨២%) ។ ដោយប្រើប្រាស់អត្រានេះ ការស្ទង់មតិរបស់យើងខ្ញុំ បង្ហាញថានៅទូទាំងខេត្តកំពង់ស្ពឺមាន៖

- ប្រជាពលរដ្ឋ **១៥៧,៤១៣ខ្នងផ្ទះ** កំពុងជាប់ជំពាក់កម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ យ៉ាងតិចមួយ
- ប្រជាពលរដ្ឋ **១៤៤.៨១៩ខ្នងផ្ទះ** បានដាក់ធានាប្លង់កម្មសិទ្ធិដីធ្លីយ៉ាងតិចមួយ សម្រាប់កម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋ **៩.៦០២ខ្នងផ្ទះ** បានលក់ដីដើម្បីសងកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋ **២៨.៨០៦ខ្នងផ្ទះ** កំពុងកាត់បន្ថយការបរិភោគអាហារ ក្រោយពេលយកកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។
- ប្រជាពលរដ្ឋ **៤២.៩៧៣ខ្នងផ្ទះ** កំពុងប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេជាង ៧០% ដើម្បីបង់សងបំណុល ជារៀងរាល់ខែ ។
- កុមារចំនួន **៨.៩១២នាក់** បានឈប់រៀន ដោយសារកម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ នៅទូទាំងខ្នងផ្ទះសរុប ៤.៥៦៥ ។

វិធីគណនាការប៉ាន់ស្មានទាំងនេះ

ពុំមានការបង្ហាញទិន្នន័យណាមួយ អំពីចំនួនខ្នងផ្ទះសរុបនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលបានយកកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ នៅរយៈពេល១០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះទេ ។

ប៉ុន្តែដោយផ្អែកលើទិន្នន័យឧស្សាហកម្មនេះ យើងអាចដឹងថា៖

មានកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ដែលនៅបន្តបង់សងនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺចំនួន ១៩២.៥០៥កម្ចី (គិតត្រឹមពាក់កណ្ដាលឆ្នាំ២០២១) ។

ផ្អែកលើការឆ្លើយតបនៅក្នុងការស្ទង់មតិនេះ យើងអាចដឹងថា៖

ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន៦២៨ ខ្នងផ្ទះ ដែលកំពុងជាប់ជំពាក់កម្ចីផ្លូវការនៃគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ចំនួន ៧៦៨កម្ចី ដោយជាមធ្យមគឺប្រជាពលរដ្ឋមួយខ្នងផ្ទះ កំពុងមានជាប់កម្ចីផ្លូវការចំនួន ១,២២កម្ចី ។

ដោយសារការស្ទង់មតិរបស់យើង គឺជាស្ថិតិតំណាងនៃចំនួនខ្នងផ្ទះដែលយកកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ យើងអាចយកផលធៀបនេះបាន (១,២២កម្ចីដែលកំពុងជាប់ជំពាក់ជាមួយកម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារក្នុងមួយខ្នងផ្ទះ) ហើយអនុវត្តវាជាមួយទិន្នន័យឧស្សាហកម្ម (កម្ចីផ្លូវការចំនួន ១៩២.៥០៥ ដែលកំពុងជាប់ជំពាក់ជាមួយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ) ដើម្បីប៉ាន់ប្រមាណចំនួនខ្នងផ្ទះនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលកំពុងជាប់កម្ចីផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ ។

នេះបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការរកឃើញ ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជា ១៥៧.៤១៣ខ្នងផ្ទះ កំពុងជំពាក់កម្ចីឥណទានផ្លូវការពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬធនាគារ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប្រមាណជា ៨១,៧%នៃ១៩៥.៨៨២ ខ្នងផ្ទះ នៅក្នុងខេត្ត ។ នេះគឺស្ទើរតែដូចគ្នាទៅនឹង អត្រា៨២%នៃការជ្រៀតចូលឥណទានផ្លូវការ សម្រាប់ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលបានរាយការណ៍នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ពី "*ភាពជាប់ជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់នៅកម្ពុជា II*" ដែលការស្ទង់មតិតំណាងនេះ ធ្វើឡើងដោយវិនិយោគិនក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើន ។[១៧]

ផលធៀបនេះ អនុញ្ញាតឱ្យមានការប៉ាន់ស្មានពីភាពញឹកញាប់នៃផលប៉ះពាល់ ទៅលើខ្នងផ្ទះទាំងអស់ នៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដូចដែលបានបង្ហាញខាងលើ ។

[២] ទោះបីជារបាយការណ៍ដំបូងស្ដីពី "ភាពជំពាក់បំណុលច្រើនលើសលប់នៅកម្ពុជា" បានចេញផ្សាយជាសាធារណៈក្ដី ប៉ុន្តែរបាយការណ៍ទី២ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ មិនធ្លាប់ត្រូវបានចេញផ្សាយនោះទេ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

លទ្ធផលនៃការស្ទង់មតិនេះ បានបន្ថែមទៅលើអ្វីដែលជាភស្តុតាងដ៏សំខាន់ និងក្នុងទំហំធំ ដែលបង្ហាញពីវិបត្តិមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលកំពុងប៉ះពាល់ដល់វិបត្តិសិទ្ធិមនុស្ស ។

ភាគច្រើននៃការរកឃើញទាំងនេះ បង្ហាញជាថ្មីម្តងទៀត និងគាំទ្រ ការរកឃើញនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងរបាយការណ៍ផ្សេងទៀត ទៅលើវិបត្តិនេះ ។ ទោះបីជាមានភស្តុតាងទាំងនេះ ស្ថាប័នជាច្រើននៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា រួមមានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ វិនិយោគិន និងតួអង្គនៃឧស្សាហកម្មនេះ នៅតែបន្តភាពមិនច្បាស់លាស់ និងមើលរំលង ការកើនឡើងនៃភាពបន្ទាន់ក្នុងការចាត់វិធានការ ដើម្បីបញ្ឈប់វិបត្តិនេះ ។

អង្គការលីកាដូ អង្គការសមធម៌កម្ពុជា និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដៃគូផ្សេងទៀត កំពុងតែបង្កើនការជួយអ្នកខ្ចីប្រាក់ដែលកំពុងរងគ្រោះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរពីការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស និងការខូចខាតផ្សេងៗ ដោយសារបំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរអ្នកខ្ចីប្រាក់ គឺជាក្រុមមនុស្សដែលកំពុងរងគ្រោះពីកង្វះនៃកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ និងការផ្តល់កម្ចីបែបកេងប្រវ័ញ្ចជាច្រើនឆ្នាំ ពីសំណាក់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលរកប្រាក់ចំណេញបានខ្ពស់ ។ ភាពរងគ្រោះរបស់ពួកគេ តែងតែត្រូវបានមើលរំលង ឬគ្មានការយកចិត្តទុកដាក់ ដោយវិនិយោគិន ដែលបានបរាជ័យក្នុងការអនុវត្តឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នូវវិធានការហ្មត់ចត់ ទៅលើផលប៉ះពាល់នៅក្នុងវិស័យនេះ ។

ជាមួយគ្នាផងដែរ សំឡេងធំបំផុតនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារ នៅតែបន្តព្យាយាមបដិសេធភស្តុតាងនៃផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ ទោះបីជាត្រូវបានរកឃើញដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក វិនិយោគិនអន្តរជាតិ អ្នកស្រាវជ្រាវកម្រិតខ្ពស់ ឬអ្នកសារព័ត៌មាន ក៏ដោយ ។ ផ្ទុយទៅវិញ គឺមានតែការព្យាយាមបន្តុះបង្អាប់ដល់ការស្រាវជ្រាវឯករាជ្យ និងជឿទុកចិត្តបាន ព្រមទាំងបង្វែរការសន្ទនាឱ្យចាកឆ្ងាយពីឯកសារផ្អែកលើភស្តុតាង ដែលគួរតែត្រូវបានអនុវត្តឱ្យបានឆាប់ពីតម្រូវការនៃដំណោះស្រាយ និងការអនុគ្រោះសម្រាប់អ្នកខ្ចីប្រាក់ដែលរងគ្រោះ ។

អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អាចបន្តលើកឡើងពីបញ្ហានេះ និងផ្តល់ភស្តុតាងនៃទំហំ និងផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ប៉ុន្តែយើងខ្ញុំមិនមានសមត្ថភាព ក្នុងការបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីធ្វើជាទ្រព្យធានាទេ ហើយក៏មិនអាចអនុវត្តដំណោះស្រាយ និងការអនុគ្រោះសម្រាប់អ្នកខ្ចីដែលរងគ្រោះផងដែរ ។ អ្វីដែលជាតម្រូវការចាំបាច់នោះគឺ ការចាត់វិធានការពីដៃគូពាក់ព័ន្ធដូចជា វិនិយោគិន អ្នកតាក់តែងច្បាប់ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីចាប់ផ្តើមអនុវត្តដំណោះស្រាយទាំងនេះ ។ ការបរាជ័យក្នុងការកាត់បន្ថយបន្ទុកបំណុល និងការលុបចោលការអនុវត្តដោយបង្ខំ ជុំវិញការដាក់ដីធ្លីជាទ្រព្យធានា នឹងនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់បន្ថែមទៀត និងផលអាក្រក់កាន់តែខ្លាំងទៅលើវិបត្តិសិទ្ធិមនុស្សដែលកំពុងកើតមាន ក្នុងចំណោមអ្នកខ្ចីកម្ចីឥណទានខ្នាតតូច គ្រួសារ និងសហគមន៍របស់ពួកគេ ។

អនុសាសន៍

ជាថ្មីម្តងទៀត យើងខ្ញុំ សូមអំពាវនាវឱ្យមានការអនុវត្តច្បាប់ដែលមានស្រាប់ និងធ្វើកំណែទម្រង់វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់ អង្គការសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ (OECD) គោលនយោបាយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងគោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្សនានា ។ ជាពិសេស យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់អនុសាសន៍ម្តងទៀតចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ វិនិយោគិនរបស់ពួកគេ និងរាជរដ្ឋាភិបាលដូចជា៖

- សូមឱ្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា បញ្ឈប់ការលក់ដីដោយបង្ខំក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ បញ្ឈប់ការអនុវត្តការផ្តល់កម្ចីឥណទានបែបកេងប្រវ័ញ្ច និងចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួននៃការលក់ដី ដែលតម្រូវឱ្យបង់សងបំណុល ។[១៨]

- សូមផ្តល់ការអនុគ្រោះបំណុល និងសំណងសមរម្យ សម្រាប់អ្នកខ្ចីប្រាក់ ដែលរងគ្រោះពីការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស កើតចេញពីកម្ចីឥណទានខ្នាតតូចបែបកេងប្រវ័ញ្ច ។[១៩]

- សូមកែប្រែបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីហាមឃាត់ការតម្រូវឱ្យដាក់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ជាទ្រព្យធានា សម្រាប់កម្ចីមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗទាំងអស់ ។[២០]

- សូមប្រគល់ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីទាំងអស់ ដែលកំពុងដាក់ជាទ្រព្យធានា ឱ្យទៅម្ចាស់គេវិញ ៕[២១]

---

[១៨] អនុសាសន៍ដំបូងនៅក្នុងរបាយការណ៍ "ការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ" កាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ។

[១៩] អនុសាសន៍ដំបូងនៅក្នុងរបាយការណ៍ "សិទ្ធិទទួលបានការអនុគ្រោះ" កាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ ។

[២០] អនុសាសន៍ដំបូងនៅក្នុងរបាយការណ៍ "ការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យដាក់បញ្ចាំ" កាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ។

[២១] អនុសាសន៍ដំបូងនៅក្នុងរបាយការណ៍ "សិទ្ធិទទួលបានការអនុគ្រោះ" កាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ ។

www.mficambodia.com

www.licadho-cambodia.org

www.equitablecambodia.org